

ÉLETÜNK

XXXII. évf. 6. szám (32. Jahrg. Nr. 6)

Az európai magyar katolikusok lapja

2000. június

HIMNUSZOK
SZENT LÁSZLÓ KIRÁLYHOZ

Reggeli dicséretre

Új dicséret hangja zengjen,
A királynak, énekeljen
Ujjongásunk dallama.
Mint a lépesméz, az ének
Olyan édes, a dicséret
László királyt zengje ma.

Véle kegyet, áldást nyertünk,
Meg is tartván, mit meglettünk
Hitvallásunk hajnalán,
Gyógyítja a betegséget,
Munkálja az üdvösséget,
Ahogy Mózes hajdanán.

Önlelkéből, rejtettségéből
Csillag támad a világnak,
Tündökölnék a csodák.
Erejével, győzelmével,
Ellenségnek, barbár népek
Futamítja nagy hadát.

Akik hírét együtt zengve
Összegyűltünk örvendezve,
Királyoknak Királya,
Add, hogy véle találkozzunk,
S eget nyervén eljuthassunk
Az örök boldogságra,
Ámen.

Esti dicséretre

Áve, égi király híve,
Királyoknak gyöngye, éke,
László, mennynek sorsosa!
Ég királyát hűn követted,
Országunkat védelmezzed,
Légy hazánknak bajnoka!

Menedéke magyaroknak,
Örök-társa angyaloknak,
Égi kegynek eszköze:
Üdvözlégy, ó, kiváltságos,
Híres-neves, igazságos
Jó ítélet hírnöke.

Vigadozzál, Magyar nemzet,
Harsonáljad, énekeljed
Új királynak új dalod.
Boldog Várad, szálljon híred,
Növekedjék dicsőséged,
Visszhangozzák századok.

Krisztus, földről himnusz szárnyal
Hozzád, aki keresztfáddal
Magadhoz vonsz népeket.
Szentek útja te vagy égbe,
Hitvallóknak dicsősége,
Neked áldás, tisztelet!
Ámen

Csanád Béla fordításai

A két himnusz a pannonthalmi bencések *maurinus breviáriumból*, a hazai latin költészet egyik utolsó alkotásából való. Szerzője a bencés Valérius Ballay († 1885). A fordítások mai használatra készültek.

A következő kettős,
július-augusztusi, nyári számunk
július első hetében jelenik meg.

A szerkesztőség

TEMPFLI JÓZSEF nagyváradai püspök:

PÉLDAKÉPÜNK: SZENT LÁSZLÓ
Ünnepe június 27

A századok viszontagságai le-
döntötték ugyan Szent László ércből
öntött lovasszobrát Nagyváradon, de
nem rendíthették meg és nem hal-
ványíthatták el azt az emléket, melyet
népünk és kereszténységünk szívében
emelt a királynak és a szentnek. Ezt
nem pusztíthatta el az ateista-kommu-
nista hatalom lelket gyilkoló, testet
győtrő vad uralma sem. Az újabb
történelmi szelek pedig csak élén-
kítették a dicső király alakját.

Mindezt bizonyította az az országot-
világot átfogó ünnepség, – mindenütt
ahol magyar él a földön –, amelynek
tanúi lehettünk 1992-ben, Szent László
szentté avatásának 800. évfordulója al-
kalmából. Nagyváradtól, Szent László
városától és egyházmegyéjétől Győr-
ig, Budapesttől a székely Gelencéig temp-
lomaink kupolái alatt nemzetünk kirá-
lyát és egyházunk szentjét ünnepeltük.
Világi és egyházi emberek sokasága:
papok, képzőművészek, tudósok, mu-

tektély. Szent László király jellemző
erényeire pedig a koronát az a tény
tette, hogy sohasem a maga hasznát
kereste, hanem minden cselekedete
Isten nagyobb dicsőségére és nem-
zetének javára irányult. Mindez a kor
legkeresztényibb lovagjává avatta. A
világ sok nagy és dicső fejedelmet tud
felmutatni, de tiszta föntségben egyik
sem tud László király nyomába lépni.
Jelen felelős vezetőinknek ma is utat
mutat és hitet jelöl. Prohászka Ottokár
püspök így jellemzi Szent Lászlót:

„Ez az a férfiú, ki alatt Magyar-
ország végleg kivívta függetlenségét,
s belső békéjét, ki alatt nagyot haladt
polgári s egyházi szervezkedésében,
s hatalommá vált keleti Európában.
Szent László dicsőséges alakja rá-
mutat: a vallás élet legyen, de nemze-
ti élet is legyen. Erőteljes, dicsőséges
nemzetek a vallásosság s a tiszta, szí-
gorú erkölcs életét élik, erejüket
onnan merítik, bajaikra gyógyfűvet

AQUILA JÁNOS: SZENT LÁSZLÓ
Falfestmény 1367-ből, a későrománkori veleméri
római katolikus templomban

zeológusok, mesteremberek és hívek
dolgoztak azért, hogy ünnepelésünk
minél impozásabb legyen, Szent László
fenséges történelmi alakjához méltó.

Miért példakép számunkra Szent
László, úgy is mint szent, úgy is mint
nemzetünk királya? Hogy népünk nem
veszett el a történelem süllyesztőjében,
s ma is tekintélynek örvend, ezt Isten és
Szent István után Szent Lászlónak s az
ő példája követőinek köszönhetjük.
Nemcsak testi ereje s uralkodói láng-
elméje volt, de mély vallásossága is.
Minden nemzeti és társadalmi nagyság-
nak kettős alapja van: kereszténységen
nyugvó belső társadalmi rendezettség
és jólét, s az ebből táplálkozó külső

ott keresnek. Tegyük nemzetivé a
keresztény erkölcsöt, azt a szigorú,
tiszta erkölcsöt, melyet Szent László
élt s törvényeiben védett.”

Mert a történelem embersorvasztó
sivatagi szelei még ma is sokszor
elérnek hozzánk. Szükségünk van ma
jobban, mint bármikor példaképre, de
Istennél közbenjáróra is. Szent László-
ban pedig mindkettőt megtaláljuk.

Üdvözlégy kegyelmes Szent László király,
Magyarországnak édes oltalma,
Szent királyok közt drágálatos gyöngy,
Csillagok közt fényességes csillag.

(Középkori ének)

Nagyvárad, 1982.

IMASZÁNDÉKOK

júniusra

1.

Imádkozunk, hogy az Eucharishtiában
ünnepelt és imádkozt Krisztust a keresztények
mindinkább a világ üdvösségének tartsák és
az élet kenyeréért osszák meg egymás
között.

Krisztus sokak számára lényegében isme-
retlen, jó, ha történelmi személyiségnek
tartják. Függetlenül attól, hogy egy maga fölött
el nem ismert isteni hatalom illetve annak
megszemélyesítője iránt az ember – úgy gon-
dolja – nem tartozik felelősséggel, e tény jó
kibúvó a felelősség vállalása alól. Viszont
egyetlen felelősség sem szűnik meg azáltal, ha
egyesekek, csoportok nem fogadják el, illetve
tagadják létezését. A felelősségre vonás idején
– legkésebb a halál után következő találkozás
alkalmával Istennel – a személyes ítélet – rá-
dobbeníti őket arra: Isten nem volt hajlandó
„megszűnni” azért, mert ők tagadták, nem
fogadták el létezését, követelményeit.

Akik elfogadják, azok eljutnak előbb-
utóbb az Eucharishtiába – az oltári szentség -
tisztelésére, majd ünneplésére. Ebben a foga-
lomkörbe tartozik az ember saját üdvössé-
gének elismerése – Krisztuson, az Üdvözítőn
keresztül. Csak következő lépés lehet annak
felismerése és elfogadása, hogy Krisztus nem
csak a benne hívők üdvösségét munkálja,
hanem Istentől, a Mindenhatótól kapott
megbízást folytán az egész emberiség üd-
vözítője, aki a nem ritkán nyomorúságos,
nehézségekkel telt emberi életet mindenki – a
méltánytalanul szenvedők – számára az üd-
vösség beteljesítéséig vezeti, tökéletesíti. Ez
azonban a gyakorlati élet kísértései, tökélet-
lenségei, bűnei miatt nem történhet meg –
általában – egy csapásra, hanem lassú fejlő-
désnek, növekedésnek a gyümölcse.

Az élethez, növekedéshez táplálék szük-
séges. Ezért hagyta ránk Jézus az „élet kene-
rét”, amelynek magunkhoz vételével „bele-
növekszünk” Jézusba, lelkiületébe, szellemi
értékeibe – a 10 parancs és a szeretet-törvény
gyakorlati valószínűsítésébe.

További lépés az élet kenyerének osztása,
megosztása, ahol a keresztény közösség a
krisztusi lényegét valószínűsíti.

Hosszú folyamat, telve problémákkal, visz-
szaeasékkal, kétségekkel, de haladással és
jézusi örömmel is. Erdemes érte imádkoznunk
s Jézusról, az élet kenyeréről beszélnünk.

2.

A kínai papokért, szervezetekért és
keresztényekért imádkozunk, hogy apostoli
és katolikus lelkiület lelkesítse őket.

Minden ember vágya az Istennel kapcsola-
tot létesíteni, mert lelkében e vágy élő és meg-
valósítást kér, vár, követel. A Kínában élő
emberek sem kivételek ez alól.

A körülmények, lehetőségek, előfeltételek
gyakran formálják az emberi megnyilat-
kozások felépítését, minőségét, majd lényegét.

Súlyos nyomás alatt – évtizedes kommu-
nizmus, amely tart ma is – egyesek komoly,
teherbíró, áldozatokat, repressziókat vállaló és
azzal élni tudó személyiséggé fejlődtek ki. Aki
azonban nem bírta az állandó, mindig újra és
új formában fellépő nyomást és bántalmazást –
ez az idegrendszer erősségének, terhel-
hetőségének kérdése elsősorban – az gyakorta
elfogadta a katolikus vallás helyébe emberileg
alkotott államvallás gyakorlatát életében. Ez
az állam-vallás sem nem apostoli, sem nem
katolikus. Imádkozunk, hogy mindegyikük
megtalálja a lehetőségeket és az utat az apo-
stoli vallás elfogadására és katolikus gya-
korlására. Nem könnyű feladat!

Fejős Ottó

Frank Miklós:

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Hogyan lesz valakiből püspök?

Baráti körben merült fel a beszélgetés során a következő kérdés: „Hogyan lesz valakiből püspök? Végig kell-e járnia valamilyen „ranglétrán”, mint a katonaságnál, ahol bizonyos számú szolgálati év után kinevezik tábornoknak? És mi a különbség a püspök, az érsek és a bíboros között?”

Miklós atya válaszol:

A feltett kérdés, tapasztalatom szerint, sokakat érdekel. Véle kapcsolatban azt is meg szokták kérdezni, hogy mit jelent az, ha valaki kanonok, esperes, prelátus.

Hogy világosan lássunk, mindenekelőtt tisztában kell lennünk az Egyház szerkezeti koncepciójával, mely Jézusra nyúlik vissza. Ő volt az, aki sok száz tanítványa közül kiválasztott 12-öt, előkészítve őket a rájuk váró feladatokra. Erre a 12 tagból álló kollégiumra, amelynek élére Simon Péter személyében vezetőt állított, építette az Egyházat, erre bízta vezetését és tagjait lelki hatalommal ruházta fel. Az utolsó vacsorán utasítást adott nekik, hogy ugyanazt tegyék, amit ő tett: a kenyeret és a bort változtassák át az Ő testévé és vérévé és vegyék magukhoz az Ő emlékeztetere, feltámadása után pedig felruházta őket a bűnök megbocsátásának hatalmával – „A kiknek megbocsátjátok bűneit, meg vannak bocsátva.”

Miután az apostolok Jézus megbízásából elkezdtek hirdetni az evangéliumot, mindenütt, ahová csak eljutottak, a kapott hatalmat is tovább adták azoknak, akiket a létrejött keresztény közösségek – helyi egyházak – vezetésére alkalmasnak tartottak. Az Egyház szervezete tehát kezdetől fogva területi szempontok figyelembevételével alakult ki. Akkor is, ha a vezetők elnevezése csak lassan vált egységesé, nagy általánosságban a helyi egyház vezetőjét „episcopus”-nak, „felügyelő”-nek – ebből származik a magyar „püspök” szó – a vele együttműködő testület tagjait „presbyteroi”-nak, „idősek”-nek nevezték, ezek utódai ma a papok.

Az évezredek során kialakult gyakorlat értelmében ma a püspököt, azaz a helyi egyház fejét, az egyetemes egyház feje, a pápa nevezi ki; a püspök a lelki hatalmat az őt felszentelő püspöktől kapja, akire azt szintén az őt felszentelő püspök ruházta át és így tovább visszamenőleg az apostolokig. Így minden püspök apostolutód, mert vissza tudja vezetni az így kapott lelki hatalmat az apostolokra. Ezt nevezzük „apostoli szukcesszió”-nak, folytonosságnak, ami a protestáns közösségeknél megszakadt, viszont változatlanul megvan az orthodox egyházakban.

A püspök a teljes lelki hatalom birtosa, míg a papoké részleges: püspököt, papot, diakonust csak püspök szentelhet. A püspöki hivatal nemcsak a lelki, hanem a tanítói és a kormányzó hatalmat és ezzel a joghatóságot is magában foglalja. Ezek általában egy meghatározott területre illetve az ott élő hívekre terjednek ki. Ezt a területet nevezzük *egyházmegyének*, élén a *megyéspüspök* áll. Vannak olyan egyházak, amelyek akár történelmi okoknál fogva, akár mert az egyházmegyei székhely nagysága, fontossága azt indokolja, magasabb rangúak: ezeket „*főegyházmegyének*” vagy „*érsekség*”-nek hívják, élükön az érsek áll. Az őket

körülvevő egyházmegyeik néhány belső egyházi kérdésben hozzájuk tartoznak, és mint felettes hatósághoz, pl. egyházi bíróság ügyekben, hozzájuk fordulhatnak.

Magyarországon a Szt. István által alapított tíz egyházmegye közül három volt érsekség: az esztergomi, a kalocsai és az egri. Ezekhez járult újabban a veszprémi és Erdélyben a gyulafehérvári. Az utóbbihoz nem tartoznak hozzárendelt, u.n. „suffraganeus” püspökségek.

Minden egyházmegye nagyobb számú helyi egyházi közösséget foglal magában. Ezek lelkipásztori ellátását a püspök a papokra bízta. Egy-egy helyi egyházi közösség szintén meghatározott területre terjed ki és az ott élő híveket fogja össze. Ennek neve „*plébánia*”, az élére kinevezett pap a „*plébános*”. Az egymás közelében fekvő plébániák alkotják az „*esperesi kerületet*”, ennek élén áll az „*esperes*”, aki szintén „csak” plébános, de a püspöktől azt a megbízást kapta, hogy a kerület plébániáinak lelkipásztori ellátásában az ott tevékeny papok segítségével legyen tanácsadás, közös megbeszélések révén.

A nagyobb plébániákon a lelkipásztorkodás hathatósabb ellátására több pap, u.n. *segédlelkész*, vagy *káplánok* működnek. Ezek többnyire fiatal papok, akik ilyen módon megtanulják a lelkipásztorkodás gyakorlati szempontjait.

Újabb időben, főleg a paphiány következtében, a II. Vatikáni zsinat óta, részt vesznek a lelkipásztori munkában az u.n. állandó *diakónusok* és világi *lelkipásztori kisegítők* is: róluk egy más alkalommal külön is beszélünk.

Ezek előrebocsátása után válaszolhatunk a feltett kérdésre: „Hogyan lesz valaki püspök?”

A fentiekből már kiderül, hogy nem úgy, ahogy a katonaságnál, ahol bizonyosságú szolgálati év után valaki eléri a tábornoki rangfokozatot. Az Egyházban nincs olyan ranglétra, hogy valaki előbb segédlelkész, aztán plébános, majd esperes, végül püspök lesz. A püspöknek bizonyos lelki, szellemi, tanítói, kormányzó képességekkel kell rendelkeznie, olyan egyéniség kell, hogy legyen, aki példaképpül szolgálhat papjai és hívei számára.

De honnan tudhatja a pápa, ki alkalmas egy egyházmegyében, egy országban ilyen feladatra? Nos, az Apostoli Szent-szék (Vatikán) illetékes hivatalai rendszeresen informálódnak, akár közvetlenül, úgy, hogy kikéri a püspökök és más vezető egyházi és katolikus világi személyiségek véleményét, akár közvetve, amennyiben ezt a feladatot elvégzi az illető országban akkreditált *apostoli nuncius*, a pápa nagykövete. Az általa összeállított listából választja ki a Szent-szék, akit a legalkalmasabbnak ítélt arra, hogy átvegye egy egyházmegye vezetését.

A konzultációnál figyelembe veszik többek között a jelölt korát és egészségi állapotát, áll. melyet 35 évnél fiatalabb és gyakorlatilag 65 évnél idősebb sem, hiszen 75 éves korban minden püspök be kell, hogy adja lemondását. A püspököt többnyire világi, tehát egyházmegyei szolgálatot teljesítő papok közül szemelik ki, de gyakran valamilyen szerzetes-

rend tagja is szerepel a jelöltek között; Magyarországon ma legalább négy püspök szerzetesrendből került ki. Előfordul, hogy nem lelkipásztort, hanem teológiai tanárt, tudós embert neveznek ki püspöknek. Erre is volt és van jelenleg több példa, hazánkban is.

Külön kell megemlíteni az u.n. *címzetes püspököket*. Ezek lehetnek *segéd-püspökök*, azaz valamilyen megyéspüspök túlterheltsége vagy megromlott egészségi állapota miatt, annak tehermentesítésére kinevezett püspökök, akik át tudják venni a püspöki funkciók egy részét. Tekintettel arra, hogy egy püspök mindig egy egyházmegye élén kell, hogy álljon, az egyház történelme folyamán kialakult az a szokás, hogy a címzetes püspökök olyan egyházmegye élére kerülnek, amely valamikor létezett ugyan, de hosszú idő óta megszűnt. Ilyen egyházmegyék, az iszlám által később elfoglalt területeken pl. Észak-Afrikában, álltak fenn. A segédpüspök mellett ilyen egyházmegyék címére szentelik fel az u.n. *koadjutor püspököket* vagy *érsekeket* is, akik egy idősebb vagy beteg püspök mellett nagyrészt átveszik az egyházmegye vezetését és a megyéspüspök vagy érsek halála után automatikusan *utódlási jog*gal helyébe lépnek.

Címzetes püspöknek nevezi ki a pápa a Szent-szék hivatalainak, az u.n. *dikasztériumoknak* vezetőit és a vatikáni diplomáciai szolgálatban tevékeny, nagyköveti funkciót ellátó „apostoli nuncius”-okat is.

Még egy szót a *bíborosokról*. A bíborosi kollégium a pápa közvetlen tanácsadó testülete. Tagjai vagy a világon szétszórott fontos egyházmegyék főpásztorai közül kerülnek ki (pl. az esztergomi, a bécsi, a párizsi, a new-york-i stb. érseket a pápa hagyományosan bíborossá nevezi ki), továbbá a vatikáni hivatalok legfőbb vezetőit, vagy olyan egyházi személyiségeket, akiket a pápa érdemeik elismeréséül akar kitüntetni. Ismeretes, hogy a bíborosok választják maguk közül a pápát, de csak 80 éves korig van szavazati joguk. Számuk jelenleg 150 körül van, de valószínűleg Szt. Péter és Pál ünnepén, június 29-én újabb bíborosi kinevezésekre kerül sor. Hazánkban általában csak egy bíboros van, az esztergomi érsek, bár a pápa egyes esetekben a múltban személyre szólóan bíborosi kinevezéssel tüntetett ki egyes főpásztorokat. Régebben világiak is kaptak bíborosi kinevezést. A legutolsó IX. Piusz államtitkára, Antonelli volt.

Mindezek a rangok, címek, amelyekről beszéltünk, valamilyen funkcióhoz tartoznak a világegyház síkján. Az egyházmegyék belső tevékenységük biztosítására szintén rendelkeznek vezetőikkel, tanácsadókkal és munkatársakkal, de mint említettem, erről még más alkalommal ejtünk szót.

Most még csak annyit szeretnék megemlíteni, hogy az egyházban ezenkívül használt megnevezések, megszólítások, címek, többnyire valamilyen kitüntetésre mutatnak. Pápai kitüntetések a pápai kápláni, pápai prelátusi, apostoli protónáriusi cím adományozása, a „monsignore” (monszyőre) megszólítás használata; püspöki kitüntetés pl. a címzetes apát-i, c. prépost-i, c. kanonok-i, püspöki tanácsos-i kinevezés, amelyhez általában nem fűződik hivatal, funkció.

Az Egyház világot átfogó küldetése szempontjából ezek nem játszanak lényeges szerepet. Egyedül az a fontos, hogy akit Jézus az Ő követésére hívott, akire rábízta a lelkeket, teljes odaadással végezze feladatát, ott, ahová állította, ameddig Ő akarja. ■

Millenniumi kiáltvány Amerikában

George E. Pataki, New York állam kormányzója a magyar millenniumi év alkalmából a napokban az alábbi kiáltványt tette közzé:

– *Minthogy a New York-iak büszkén csatlakoznak magyar származású polgártársaik jelentős mezszyekövének ünnepléséhez, mely történelmileg jelentős és Magyarország számára valóban kiemelkedő; ez évben államuk alapításának 1000. évfordulóját ünneplik világszerte a magyarok – akik ma hagyományban, kultúrában és számos múlt nemzedék tisztelésében gazdagok – minthogy a magyarok ősei mai honukba, a Kárpát-medencébe a Kr. u. IX. század végén vándoroltak mint nomád lovas nép és a kézművesség mesterei, akik több sikeres hadjáratot teljesítettek nyugati határaikon túl, míg Géza fejedelem (970-997) felismerte annak szükségét, hogy azokhoz a szokásokhoz idomuljanak, melyek Európa többi részén érvényesültek, mely munkát fia, István fejeztet be, aki Németországból és Itáliából hívott papokat, hogy a pogány magyarokat kereszténységre térítsék; s ezzel a lelki megújulással egyetemben megnyitlak a Nyugat-Európában található kultúrához és erőforrásokhoz vezető utat; és*

– *minthogy a Magyarországtól keletre és délkeletre fekvő szláv lakosságok a kereszténység bizánci birodalom köré csoportosult keleti szertartású követéik, István ehelyett Róma felé fordult, és II. Szilveszter pápától kért koronát, hogy ilyképpen országa, mint független királyság nyerjen elismerést; karácsonyi koronázása folytán Kr. u. 1000-ben Szent István (akik 1083-ban avattak szentté) azt is biztosította, hogy Magyarország ne kebelezhessen be a Német-római Birodalom; királyi vármegyék és egyházi tartományok rendszerét vezette át, pénzt vertek, telepéseket hívtak és fogadtak be külföldről, és különböző etnikumok integrálódtak egy nemzeté; és*

– *minthogy Magyarország, mint fiatal állam, gyakran fenyegetett betöréssel külföldről és szenvedte meg belső viszályok hatását; ennek ellenére a királyság rugalmassága hozzásegítette egy haladékos bevezetéséhez, melynek folytán mai magyarok itt, Amerikában, Magyarországon és a magyar szétszóródottság minden területén a Kr. u. 1000-é a magyar újjászülés sarkalatos évének tekinthetik; és*

– *minthogy a világközösség továbbra is azon magyar nép történelmének a lelkesítő hatása alatt áll, mely évszázadokon át érvényesült és virágzott, és ma egy hajthatatlan szellem által egyesített áll; úgy helyes, hogy amint részt veszünk ezen jelentős alkalmon, minden New-York-i csatlakozzon a magyar-amerikai közösség azon éves rendezvénysorozattal fémjelzett örömteljes ünnepléséhez, amely a magyar állam 1000. évfordulóját jelzi;*

– *ezért tehát én, Georg E. Pataki, a 2000-es évet ezennel kikiáltom a magyar millennium különleges elismerésére, és felhívok mindenkit e jelentős mezszyekő megünneplésére, mely arra emlékeztet minket, hogy Magyarországtól történelme és népe valóban egyedülálló és kiváltságos, és értékes tanulságok hagyatékát tartalmazza minden nép számára.* ■

Inkább a lehető jót akarom elérni középúton, mint a képzelt jót.

Széchenyi

Madridi levél helyett

RÉGI EMLÉK, KÉSŐ ÜZENET

Szabó Sándornak az örök hazába

Régen meg akartam írni, jó negyven éve. A fejemben röpködtek már kész sorok és helyük is megvolt: a párizsi Ahogy lehet, „a menekült magyar ifjúság lapja”. De mindig köze jött valami. Aztán Rezek Román elment Brazíliába, a folyóirat megszűnt. Igaz, volt sok más, de az emlékezésből csak nem lett betű. Miért lesz most? Évtizedek papírhordalékában turkáltam, – ki is selejtezem legalább fél tucat levelet! – akkor került kezembe az, mely a hírt hozta.

A Salzburgi Landeskrankenhaus nagy hodály körtermében bukkantunk egymásra R. Z. egyetemi hallgató és Sz. S. félbemaradt pék-, majd szabóinas (vagy talán fordítóné), ket-tőnkre pedig Beáta nővér, a kedves erdélyi apáca. András-nap táján volt, amikor ott leest az első hó. Sokan voltunk a teremben, harmincan vagy negyvenen, s csak a közvetlen szomszédokról tudtunk valamit. Egyszer szemben, a másik falmenti sorban szorgalmasan írt egy ágy mellett egy úr, s a beteg pápa-szemmel az orrán aláírta. Pár óra múlva letakarták lepedővel, aztán elvitték. Végrendelet lehetett. Emlékszel?

Mi meg beszélgettünk, beszélünk – számárságokat. Például azt, hogy míg haza nem kerülünk, nem borotválkozunk. Mennyire nőhet meg az ember szakálla 37 év alatt? Akkor is csak rövid látogatás volt. El sem mentem a sünnegi Fájdalmas Szűzanyához; az ígéretem nem ilyen hazatérésre szűlt.

A borotvaügy különben rád nem is vonatkozott volna, hiszen te egyszer már hazamentél, „végleg”. Betoppantál egy szép napon. Anyád és férje örömmel fogadott. Kifaggattak, dédelgettek, aztán harmadnap megkérdezték: „És te, fiam, mit fogsz csinálni? Hová mész?” Akkor beállítottál apádkékhöz. Ott is volt nagy öröm, de másnap megkérdezte a mostohád: „Na és neked, Sanyi, mik a terveid? Hová készülsz?” Te meg azt gondoltad magadban: ha menni kell, maradhattam volna ott, ahol voltam. És visszajöttél Salzburgba, mert te úgy siettél át az ország- és zónahatárokon, ahogy az egyik szobából átmegey a másikba az ember.

Akkor egyszerre plakátra esett a szemed: „Vár rád az Idegenlégió!” Jaj, szegény! Vár rám és én nem tudtam! És sietél a francia zónába jelentkezni. A katonaoorvos kivizsgált, aztán közölte: az Idegenlégió nem tart igényt szolgálatodra, s nem a gyülekezőhelyre, hanem az innsbrucki klinikára küldött. Így tudtad meg, hogy beteg vagy. A papíron hosszú, furcsa szó állt: Lymphogranulomatosis.

Hát visszajöttél megint. Nem érezted rosszul magad, csak nem volt étvágód. Hamar járadtál és vizskett a bőröd; a derékszíj fölött meg is telt minden inged apró lyukakkal a sok vakaródzástól. Nem tudom, kaptál-e valami gyógyszert, s ha igen, szedted-e. Különben nem sok kellett neked: egy ágy, egy kis étel, meg egy kis szeretet. Egyik sem hiányzott. Derék emberek jóvótáblól szerény ifjúsági szálló lett az otthonod, ahol csak hűvégeken és szünidőben élénkült meg az élet. Ott segítettél a házvezetőnőnek, ha kellett. S bizonyára nem találtál semmi különösét abban, hogy 300 éves falak között lakol, egykori várkapu felső emeletén. Ott is búcsúztunk és fogtunk kezét először és utoljára. Nem leveleztünk. Te nem voltál betűvető ember, engem meg rabul ejtett az új ország, az új nyelv, a szokatlan környezet.

Egyszer aztán befutott Thilli, az osztrák tanárnő levele.

„A múlt héten a menekült kórházban meghalt Sándor. Az utolsó napokat karosszékben töltötte, – fekvé nem kapott elég levegőt, – és hol magyarul, hol németül mondogatta: (Istenem! Mein Gott!) A dömplébános úr adta fel a szentségeket. Holtestét Sándor az innsbrucki egyetemi klinikára hagyta. Beszenelés után elvitték; nem tudjuk, mi lett vele.”

Én gondolom. Az egyetemi épületbe került, melyen ez áll latinul, – látam egyszer magyar diáktalálkozó alkalmával –: „Itt örül a halál, hogy segíthet az életnek”. (A latin szavakra már nem emlékszem.)

Neved nem került fakesztre, sírod sincs, melyre akár csak gondolatban pár szál virágot küldhetnék. Szabó Sándor, félbemaradt

NYUGATI MISSZIÓK - ELFELEJTVE ?

Látogatás Münchenben, Nyugat-Európa „titkos” magyar fővárosában

Az alábbi cikk – amelyben dr. Cserháti Ferenc müncheni plébános, püspöki delegátus, a magyar pasztoráció háború utáni megszervezéséről, a kezdeti nehézségekről, a jelen helyzet és a jövő kilátásairól ad helyzetképet – az Új Ember egyik korábbi számában (febr. 6.) már napvilágot látott. Minden sora elgondolkodtat, ezért közöljük a mi olvasóinkkal is. A kérdező Elmer István, az Új Ember szerkesztőségi tagja.

Szinte még véget sem ért a világ-háború – kezdi a beszélgetést Cserháti atya – máris megalakult Münchenben a katolikus Misszió. 1944-45-ben mintegy másfélmillió magyar indult el Nyugat felé, akik közül sokan Bajorországban, illetve Münchenben telepedtek le. A menekültekkel hetven pap – többségük katonalelkész – is érkezett. Hász István tábori püspök azzal bocsátotta őket 1945 áprilisában, hogy ahol lehetőségük van, igyekezzenek a magyarokat lelkipásztori gondozásban részesíteni. Münchenben két helyütt alakult magyar tábor: a Funk-kaszárnyában és a Siemern Schule-ban. Az egyikben ezer-ezeröttszáz, a másikban kétszáz magyar tartózkodott. Előbb Vincze Mihály foglalkozott velük, majd Rozsály Ferenc piarista tanár érkezett közéjük, aki nekilátott a magyarok megszervezésének. A menekültek igen nyomorúságos körülmények között éltek a háború után, hiszen az ellenséghez tartozónak számították őket a szövetséges hatalmak. Egyedül a Vöröskereszt támogatására számíthatnak. Németország földig volt bombázva, így a magyarok a német néptől sem remélhettek semmiféle segítséget. Rozsály Ferenc még 1947-ben is abban a katonamundérban járt, amelyben Magyarországról menekült.

Ma a vasárnapi szentmiséket a Damenstift-templomban mutatják be, amely a város központjában található. Két-háromszázan vesznek részt a szertartáson, s mintegy kétezeren tartanak szoros kapcsolatot a magyar egyházi közösséggel. Cserháti Ferenc plébános mellett, aki ma is szatmári egyházmegyei pap, egy ifjúsági lelkész, Merka János és Fehér István szolgál a Misszió. Félállásban egy titkárnő és egésznapos lelkipásztori kisegítő alkotja a „személyzetet”. Időről időre ötezer példányban küldenek szét tájékoztatót, kérdés, meddig tehetik ezt magyar nyelven, hiszen egyre többeknek már könnyebb németül olvasniuk. A müncheni magyarság közösség – ami azonban nem jelenti azt, hogy ne rétegződődnének a társadalmi, gazdasági helyzet, illetve a származási hely szerint, hiszen más a mentalitása a felvidéki magyarnak, mint a délvidékieké, erdélyinek vagy szabolcsinak. 1990 előtt jelentkezett némi feszültség a hazajárók és a nem haza-

járók között, illetve az elmúlt ötven-hatvan esztendő politikai és a mostani idők világnézeti megosztottsága egyaránt tetten érhető.

Amikor Rozsály Ferenc 1948-ban kivándorolt Amerikába, Vincze Mihály vette át az egyházközség vezetését. A nagy kivándorlások idején – 1948-51 között, aki csak tudott, menekült Németországból – ő is Amerikába távozott. Ekkor úgy látszott, megszűnik az egyházközség. 1951 után Hajdú István vette át az egyházközség vezetését, majd 1955-től Eperjes Ernő lépett a helyére, egészen 1984-ig.

Azóta Cserháti Ferenc plébános szolgál, aki egyben a külföldön élő magyarok püspökének európai delegátusa.

– Egyházzogilag hogyan alakult a missziók helyzete az idők során?

1969-ben rendeződött a nyugat-európai magyar pasztorális szolgálat helyzete. Addig közvetlenül Rómához tartozott az idegen nyelvű lelkipásztorkodás, s egy szentszéki intézkedés nyomán került a helyi püspökségek joghatósága alá az idegen nyelvű pasztorális szolgálatok. Münchenben erre csak 1978. december elsejével került sor, amikor Joseph Ratzinger, a helyi püspök – ma bíboros, a Hittani Kongregáció vezetője – felállította a magyar katolikus Missziót.

Ezzel a papoknak megoldódott az anyagi gondja, azóta a német plébánosokkal azonos fizetést kapunk. Gondot jelent ugyanakkor, hogy a helyi egyház mindenütt integrálni igyekszik a külföldi lelkipásztori missziókat. Integrációt mondanak, de asszimilációt értenek rajta.

Sokszor gondolkodom azon, vajon misszióknak meddig van jövője. Fönnmaradásunk – s ez nem csak a Nyugat-Európába szakadt magyar lelkészek gondja – összmagyar érdek, ezért a hazai állami és egyházi hatóságoknak össze kellene fogniuk annak érdekében, hogy a magyarságot Nyugaton is meg lehessen tartani. A felmorzsolódás ugyanis megállíthatatlan.

– A hazai egyházzal van-e valamilyen kapcsolatuk?

Hivatalosan a kapcsolatunk annyi, hogy Miklósházy Attila püspök a magyar püspöki konferenciának is tagja. Azt is meg kell értenünk ugyanakkor, hogy Magyarországon is rendkívül kevés pap van, azt tehát, hogy lelkipásztorokat küldjenek a szórvány-magyarok közé, aligha várhatjuk.

–Úgy érzik, mintha odahaza megfeledeztek volna az egykor disszidenseknek nevezett magyarokról?

Első alkalommal történik meg, hogy a jubileumi esztendő alkalmából a magyar püspöki kar az összmagyarsághoz szól, nemcsak a határon belüli magyarokhoz. Ennek örvendtünk, mert a nyugati magyarság két szék között él: a legtöbbben lelki mélyén még nem vetek itt gyökeret, hiába megy jól a soruk, otthon pedig mintha elfeledkeztek volna róluk. Ezzel a püspökkari megnyilatkozással most az egy nemzethez tartozás tudatát erősítették bennük, bennünk.

– Hogyan látja a missziók jövőjét?

Miklósházy püspök úrral összeállítottunk egy listát, amely mintegy

ötven egyházi közösséget tartalmaz az egész világon. Azokat vettük föl erre, amelyek még az új évezred első évtizedében is bizonyára megőrizni fogják. Jelenleg mintegy háromszor ennyi helyen vagyunk jelen. Arra törekszünk, hogy legalább az említett ötven missziót ellássuk papokkal. Sajnos Amerikában egymás után kellett bezárni a magyar plébániákat, a templomokat eladni, vagy más nyelvű szolgálatnak átadni. Ez Európában is rohamosan be fog következni.

– Münchenben mi a helyzet?

München Nyugat-Európa „titkos” magyar fővárosa. Itt hosszú távon megmarad a misszió, az utolsók között fog megszűnni.

– Hány tagja van az egyházközségnek?

Megbízatusunk minden olyan családra kiterjed, amelyben akárcsak egy magyar is él. Németországban magyarként csak a magyar állampolgárokat tartják számon, a nemzetiségeket nem. Tavaly Bajorországban 14000-en éltek ilyenek.

Mi – függetlenül az állampolgárságtól – számon tartjuk a magyar katolikusokat, akik a legkülönbébb országok polgárai. Van például, aki az Arab Emírátságok Szövetségének útlevelel él itt. 10-14000 személyt tartunk számon. Híveim mintegy negyven százaléka nem Magyarországról érkezett, hanem a világ valamely más részéről.

– Ők nyilván második, illetve harmadik generációsok. Mennyire őrzik magyarságukat?

Vannak családok, amelyek már a második nemzedékben sem, másoknál a harmadik generációk tagjai is szépen beszélik a magyar nyelvet, sőt, a népszokásokat inkább ápolják, mint az otthoniak.

– Melyek az egyházközség életének színterei?

Az itteni elképzelés szerint az egyháznak kisebb közösségekben szükséges működnie. Ez nemétül az úgynevezett sejtmisszió. Ha vannak élő sejtök, akkor van élő szervezet. Mintegy harminc különféle csoport működik misszióknak, többek között vallási, karitatív, kulturális közösségek: magyar iskola, cserkész, szentírás-óra, ministránsok találkozója, énekkar, bibliakör, euroklub. Arra törekedtem, hogy a misszió minden korosztály, illetve minden rangú és nemű ember megtalálja a maga közösségét, ahol otthonosan érezheti magát. Az egyház nemcsak azt jelenti, hogy együtt imádkozunk, elmélkedünk, hanem az együtt-szórakozást, a közösségi élet legkülönbébb színtereit is. Karácsonykor például kibérelünk egy nagy termet, s közös összejövetelt tartunk. Ehhez hasonló a Pfarrfest, magyarul majális, amikor hét-nyolcszáz ember jön össze, olyanok is, akik egyébként nem járnak templomba.

Húsvétkor és pünkösdkor – elsősorban 1990 óta – kevesebben jelennek meg a szertartásokon, mert aki csak teheti, hazautazik. Sokan vettek házat, nyaralót odahaza, s ha lehet, az ünnepeket ott töltik. Nekem a nagybetűt „tökrötet-te” az otthoni szabadság – hála Istennek.

Elmer

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidítsen a beküldött írásokon, leveleken.

Na szervusz Sanyi!

Auf Wiedersehen!

Rónai Zoltán (Madrid)

GYERMEKEKNEK

A húsvéti szünet után lassacskán vízszatárunk a hétköznapihoz és zajlik az élet körülöttünk a szokott módon. Nincs sok újdonság az iskolában vagy otthon, mindenki teszi a dolgát. Mielőtt eltemetkezne az egyhangúságban, egy újabb kis történettel hívom fel figyelmet egy nagyon fontos dologra: Egy régi parasztház közelében volt egy kút. Rendkívülien hideg és kristálytiszta vízzel büszkélkedhetett. Sokaknak az is különlegességnek számított, hogy a legnagyobb szárazság idején sem hagyta cserben a szomjukat oltani akaró embereket.

Történt egyszer, hogy a ház tulajdonosa mindent felújított a birtokán. Átalakította a régi házat és modern vízvezetékekkel látta el. A régi kútat nem használta már, s ezért lezárta, nehogy belessen valaki.

Sok év után kíváncsiak voltak a háziak, hogyan is néz ki a kútjuk belülről. Nagy meglepetésükre teljesen kiszáradtan találták. Törték a fejüket, mi lehet az oka ennek? Megkérdezték a falu bölcsét, aki előbb feladatot adott a kíváncsi kérdezőknek: elküldte őket, hogy a mezőn egy kis növényt ássanak ki gyökerestül és vigyék el neki.

Amikor visszaérkeztek, megkérdezte tőlük: – Láttatok-e valami érdekeseget a kis növénykén? Nem – felelték.

Ekkor a bölcs a gyökérre mutatott és ezeket mondta: – Amint a növény sok-sok

gyökérszálon keresztül táplálkozik, úgy van ez a kutakkal is. Sok kis csermelyből gyűjtötte össze friss vizét, és amíg használtaták, mindig tiszta és hideg maradt, mert élt. Mióta nem kell nektek a vize, elapadtak a kis erecskéik, mert nem mérítettetek belőle, s így nem volt mit utánaöltenie.

Így van ez az ember lelkével is. Ami az öreg kúttal történt, könnyen bekövetkezhet bensőnk forrásával, amely a jót kívánja táplálni minden pillanatban. Ha nem fordítunk hosszabb ideig kellő figyelmet lelkünkre, kiszáradunk. Jóságunk forrása maga Isten, aki Fiában közel jött hozzánk, hogy megváltson minket. De Ő nemcsak karácsonykor és húsvétkor akar velünk találkozni és lelkünket felüdíteni. Ha az elsőáldozástól a bérálás szép ünnepéig nem „merítünk” jóságot Jézustól minden nap, igencsak állott és langyos lesz „vizünk”. Menyemenetele után elküldte nekünk a Szentlelket, aki velünk marad és megerősíti a jóban. A merítő eszközöket is elárusul Neked: a mindennapi ima, a rendszeres vasárnapi szentmiseünneplés és az apró kis örömszerzések másoknak, segítenek abban, hogy friss és üde legyen lelked. Ahogy a növénynek gyökérre van szüksége, hogy élni tudjon, úgy Neked is. Nem elég a mindennapi feladatok felszínes teljesítése, mert egy idő után kiszáradunk. Igyekezz Jézusban gyökeret verni, tőle tanulni s akkor mindig friss maradsz és hasznára válsz másoknak.

József atya

FIATALOKNAK

Pünkösöd vasárnapján olvassuk Szent Márk Evangéliumából: „...az igazság Lelke, aki az Atyától származik, az tanúságot tesz rólam. Ti is tanúságot tesztek majd rólam, mert kezdetül fogva velem voltatok.”

Van Pünkösöd történetének u.n. „pesszimista” változata is. A címe ez lehetne: „Maradt minden a régi...” Pünkösöd-kor a tanítványok egy helyen összegyűlve, lassan beletörődve az elmúlt hetek, napok eseményeibe, oldódó hangulatban beszélgettek. A kezdeti döbbenet, tanácstalanság, sőt csalódás immár a múlté. Jézus nincs már közöttük: szomorú, de megváltozhatatlan valóság. Az útelvégrehajók is megnyugodtak. A városban sem beszélnek már róla, minden változatlan. A nyüzsgés, a piac, a kereskedők licitáló kiabálása is a régi... Végre ők, a tanítványok is nyugton lehetnek. Talán találkoznak még néha-néha, valahol, hogy a régi idők csodálatos dolgairól beszélgesse. Egyre kevesebben, egyre ritkábban...

Az idillikus képek ellenére, ha igaz volna, szomorú történet lenne ez. De hála Istennek nem így történt. Mert unalom, látszólagos semmittevés helyett, igazi feszültség uralkodott a Jézus nem véglegesen, nem egyszer s mindenkorra elbúcsúztató igazak szívében. Nem rezignált semmittevés, hanem kiűző lelkesedés. Csodavárogó kíváncsiság, hit, bizalom Jézus ígéretében jellemzi ezeket a Lelket város-elfogadó embereket. A Lélek megnyitotta szívüket, értelmüket a népek felé: hirdetni a nyelvek sokszínűségével az Ő

nagy tetteit. Bezárkózás helyett bátorságról tesznek tanúságot.

Jó lenne tudni, ma 2000 esztendővel később, hogyan gondolkodnak Pünkösödről, hogyan élik át az emberek a Szentlélek eljövetelét? „Maradt minden a régi...” kényelmes, lemondó semmittevést választják, vagy él-e még a megrendítő, átváltoztató Lélek ereje? Tény, hogy sokan elvesztették bátorságukat, lelkesedésüket Jézusnak, s az Ő országának a szolgálatában...

Egyrészt sokaknak, Isten ajándékai a Lélekben már nem életforma, nem feladat, kihívás, hanem valami régen volt, lassan a múlt homályába tűnő esemény, amiről néha-néha elbeszélgetni, egyre ritkábban összegyűlve emlékezni... jó.

Másrészt, Pünkösöd ma is és a jövőben is, minden alkalommal nagyon sok embert önvizsgálatra hív. Minden ellentmondás, lankadás ellenére van még lelkesedés a megkeresztelt emberek szívében. Emberek milliói hisznek, bíznak a Lélek mindent átalakítani, új felé nyitni tudó és akaró erejében. Úgy, mint akkor, az első alkalommal. Ha ők, az apostolok, a tanítványok valóban a „Maradt minden a régi...” jelszóval szétszédtek volna, ma nem lenne élő Egyház, nem lenne élő Örömhír, csak néhány foszladozó szép emlék... De vannak, akik vállalják, elfogadják a hajdani és az évenként újra és újra kiáradó Szentlélek, pünkösdi-hívás, életformáló lehelését, s aszerint igyekeznek – néha bojladozva ugyan – élni, cselekedni.

Poros az Egyház vándorsaruja, ez igaz, de szívében, hiszem és higgyük mindnyáján, hordozza Pünkösöd és a Mennyei Ország ígérését. Csak legyünk bátrak, „lelkesek” arról tanúságot tenni.

Pál atya

Cserhádi Ferenc, München:

Mennyi a nyugat-európai magyarok száma ?

Ki képes számukat pontosan feltárni, és megmondani, hogy hány magyar él Nyugaton? Pontos kritériumok és statisztikai felmérések hiányában a nyugati magyarok számának meghatározásában csupán alapos feltevésekre lehet hagyatkozni. „A tényleges létszám helyett csak annak a kérdésnek a megválaszolására van lehetőség, hogy hányan lehetnek a nyugati határokon túl élő magyarok” – írja Borbándi Gyula átfogó tanulmányában (Emigráció és Magyarország, EPMSZ, 1996) és Dávid Zoltánnak, a probléma alapos kutatója adatainak elemzése után levonja következtetését: „Mindent egybevetve talán nem túlzás, ha másfél millióra becsüljük a világ köznyelven Nyugatnak nevezett részében (amelybe például a Távol-Kelet és Ausztrália is beleszámítódik) élő magyar, magyar anyanyelvű vagy származású emberek számát” (52-53. o.). Ezt a számot Miklósházy Attila is megerősíti, de világjáró útjai során nyert tapasztalatai alapján rögtön hozzáteszi: „Óvakodunk kell, hogy ne túlozzuk el a számot, ami gyakran megtörténik. Ha elfogadjuk, hogy kb. másfél millió magyar vagy magyar származású emberről van szó, akkor az is feltételezhető, hogy az elfogadott arány szerint a másfél milliónak kb. 2/3-a római katolikus, tehát kb. 1 millió. (...) Merem azt állítani, hogy a külföldre szakadt magyar testvéreinknek csak kb. 10-15 százaléka törődik hitével és magyarságával oly módon, hogy a helyben levő egyházi és kulturális intézményeket aktívan támogatják és azok életében részt is vesznek. Ez a szám nem nagyon különbözik sok helyen a külföldi (helyi) egyházak számarányától és való-

színűleg a magyarországi helyzetképtől sem. A hűséges hívek (egyház és magyarság szempontjából) többnyire az egyszerűbb társadalmi osztályokból adódnak, ami nem jelenti azt, hogy az intelligencia nincsen képviselve, bár csökkent mértékben. Ha már számoknál tartunk, megjegyezhető, hogy kb. 25 százalékra tehető azok száma, akiket nem érdekel „sem haza, sem vallás”, hanem csak az anyagi meggazdagodás lehetősége, míg valószínűleg 50-60 százalék között vannak azok, akiket érdekel magyarságuk és vallásuk, de már annyira integrálódtak az itteni társadalomban, hogy csak olykor-olykor jut idejük és energiájuk annak kifejezésére magyar környezetben” (577. o.).

1998-ban a lelkipásztorok személyes vallomásai, feljegyzései, illetve kartotékjai alapján nyugat-európai viszonylatban magam is készíttettem felmérést „Helyzetkép a nyugat-európai magyar katolikus lelkipásztori szolgálatról” címmel. Ennek alapján 115 ezerre tehető Nyugat-Európában a mintegy 40 magyar katolikus lelkész által nyilvántartott magyar hívek száma. Ehhez hozzá kell venni még a nyugat-európai magyar protestánsokat és azokat, akik egyik egyházzal sem tartanak kapcsolatot. A Nyugat-Európában élő magyarok számának alapos megközelítése érdekében mégis érdemes egymás mellé helyezni és összevetni Borbándi Gyula országunkénti összesítéseit és saját felmérésem eredményeit a nyugat-európai magyar katolikus hívek számára vonatkozóan. A számok között helyenként nagy eltérések is mutatkoznak és ezek alig magyarázhatók a magyarság vallási, illetve felekezeti megoszlásával:

Borbándi Gyula:

Ausztriában	60.000	17.600
(Burgenlandban):	16.500	?
Belgiumban:	10.000-15.000	4.000
Dániában:	2.000	1.500
Franciaországban:	50.000	17.600
Hollandiában:	10.000	1.500-2.000
Nagy Britannia:	25.000	5.400
Németországban:	50.000	62.000-63.000
	ill. 60.000-70.000	
Svájcban:	20.000	5.000
Svédországban:	25.000	1.500-2.000
		ill. 13.000-18.000
Norvégiában:	3.000	?
Olaszországban:	10.000	2.000.

Borbándi Gyula szerint tehát mintegy 250.000-re tehető Nyugat-Európában a magyar, magyarul beszélő, illetve ma-

Cserhádi Ferenc:

	gyar származású emberek száma.
	(vö. Emigráció és Magyarország, 52-130. o.)

A jordániai keresztény közösség

Számszerűleg egyre csökken, de továbbra is befolyásos politikai és gazdasági tényező marad abban a királyságban, amelynek uralkodói Mohamed proféta közvetlen leszármazottainak vallják magukat. Raouf Najjar prelátus, az ammániai latin szertartású vikáriátus egyik képviselője elmondta, hogy az utóbbi 50 évben a helyi egyház híveinek száma felére csökkent. Sok keresztény vándorolt ki Amerikába és Ausztráliába, de nem azért, mert üldözték őket, hanem a magasabb fizetések reményében. Bár Jordániában a keresztények az ország csaknem ötmillió lakosának mindössze 5%-át képviselik, a képviselőházban 80 mandátumból 9 az övék, 40 szenátor közül 4-en keresztények és bevett szokás szerint a kormány 20 tagjából ketten ugyancsak keresztények. A vállalkozók között is jelentős helyet foglalnak el: 5 keresztény család kezében van az ország gazdasági életének 20%-a.

A nemrég elhunyt Husszein király volt az egyetlen arab vezető, aki kedvezően fogadta VI. Pál pápa szentföldi látogatásának hírt. Az iszlám kezdetén, Mohamed szövetséget kötött Arabia és Palesztina keresztényeivel a pogányok ellen. A Korán szívetleltel emlékezik meg róluk „Al Azizat” névvel illetve őket, ami azt jelenti, hogy *kedvesek a próféta előtt*. Ma az Azizat népcsoport leszármazottai mintegy 10 törzsben, mind Jordániában élnek. A többi jordániai kereszténnyel ellentétben az Azizat keresztények hűségese maradtak Rómához. A keresztény közösség egyik vezetője, *Sami Sliawi* így nyilatkozott: „A legrosszabbak vagyunk az arabok között. Itt vagyunk már ösödök óta, Jézus korában vettük fel a kereszténységet, és már azelőtt műveltük ezt a földet, mielőtt az iszlám csapatok megérkeztek volna.”

VR/MK

Ritka az a magyar iskola, ahol legalább a Himnusz vagy a Szózat szövege ki van téve a falra. – Ez a helyzet, felebarátaim!

(Sz)

SZILÁRDFY ZOLTÁN

SZEMPONTOK A MESSIANIZMUS
IKONOGRÁFIÁJÁHOZ

Kisgrafikai ábrázolások a XVI.- XVIII. századból

Barokk kori biblia illusztrációk között elvéve ugyan, de előfordulnak a messiási jövendölések ábrázolása is. Egy sajátos műfajnak, a magánáhitat szentkép grafikáinak tükrében kívánom előadni a prófétai könyvek alkalmazott idézeteinek íhletésére készült szentképek tematikáját. A következő ikonografiai típusok nem direkt képi megjelenítései a prófétai szövegeknek, hanem ahogy már az újszövetségi könyvekben a szent írók értelmezték azokat.

A XVIII. század elejéről való a négy evangélium sugalmazásának ábrázolása az evangélisták attribútumaival Ezekiel próféta látomása nyomán (125). Az örökkévaló nevének dicsőségét látjuk a kilenc angyali kart képviselő puttófejek körében Izaías próféta elhivatottságának nagy látomását idézve a háromszor szent Istent dicsőítő szöveggel, amely már az ősegyházban az eukarisztia liturgiájának elmaradhatatlan himnusza volt (132). A pátriárkák Messiást váró évezredeit érzékelteti Szűz Mária szívének és nevének ábrázolása akantuszos keretben, amely Jesse törzséből fakad hat királyi és mellképével (135).

Még a XVII. század végére tehető a Jézus családfáját Szent Lukács evangélista szerint bemutató igen szemléletes képcske Ádámtól a fa tetején ülő gyermek Messiásig (134). A közép-európai szakrális grafika legkiválóbb rokokó mestere az augsburgi *Gottfried Bernhard Göz* kezétől származik a pásztorok imádsát bemutató képcske, melynek alá-

ARATIO CORDIS Der Ufer des Herden.
Conuertar ad uos et arabimini et accipietis
sementem. Ezech. 36. 3.
CORDIS agnum, Crucis oia tua profundat aratum,
in uerbis roripar. Iosanna. Spontef. 11.

Jézus a szív főlészántója

Rézmetszet, 18. sz. közepe.

írása a Példabeszédek könyvét idézi: „Aki hajnalig virraszt nálam, az megtalál engem” (239). A prágai *Antal Georg Balzer* allegorikus metszete Jézust az emberi szív szántó-vetőjeként mutatja be Ezekiel prófétát idézve: „Hozzátok megyek, felétek fordulok, azért megművelnek és bevetnek benneteket” (144).

Szintén Krisztust, mint az emberi szívek halászánt ábrázolja *Balzer* Habakuk prófétát valamint Ozeás-t idézve: „A szeretet köteleivel vonzottam őket”, utalva a horgászbotra rögzített szinórra, amelynek végén a „csalétek” az isteni reménység horgonya (184). *Johann Andreas Pfeffel* jeles augsburgi grafikus 1700 körüli allegóriája, amely Jánosnak, a szeretett tanítványnak evangéliumából azt a mondatot illusztrálja: „Senki sem jöhet hozzám, hacsak nem vonzza őt az Atya, aki küldött engem”, úgy mint az előbb idézett Jeremiási és Oziási Isten és emberek közötti szeretet-kapcsolat beteljesülése a megváltás misztériumában (158). Izaías és Ezekiel próféták jó pásztorról szóló jövendöléseit Simon

Thadu, Balzer egy-egy szentképén érzékelteti a gyermek Messiás, valamint a megváltó Krisztus alakjáról a János evangéliumában közölt példabeszéd beteljesüléseként (180, 183). Egészen különleges Pfeffel rézmetszete Krisztusról, aki a messiási béke honában Izaías jövendölése szerint a szelíd- és

Jézus mint a lelkek horgásza
Rézmetszet, 18. sz. közepe.

vadállatok körében hirdeti örömhírt (187). Jézus öt szent sebének és kínzóeszközeinek együttese alatt a Passióban előforduló növények között a kereszt tövében a megnyírt báránnyal nyíró ollóval Izaías-t idézi: „Amint a báránnyal elnémul nyírója előtt, ő sem nyitotta ki a száját” (157). Egy XVII. századi metszeten Krisztus testének és vérének eukarisztikus ereklyéjét látjuk Izaías prófétától vett körirattal keretelve, ami az Oltárszentséget, mint csodákkal tündöklő mennyei ajándékokat Izaías szavaival dicséri: „Csodálatra és bámulatra méltó módon bának velük... és okosainak okossága elenyészik” (202). A keresztre feszített Krisztust, mint éltető szőlőtőt a messiási korszak elérkezését idézve a hatalmas kánaáni szőlőfürttel hordozzák a választott nép legjobbjai hírt hozván a mennyei Kánaánról (174). A következő képcsken az ifjú Messiás a saját föloldozására induló Izsák példájára kínzóeszközeit hordozva Izaías jövendölésének értelmében: „A mi fájdalomaink nehezedtek rá... a mi gonoszágainkért törték össze... a mi betegség-

A feszület mint kánaáni szőlőtő
Rézmetszet, 18. sz. eleje.

geinket ő hordozta” (151). Pfeffel 1717-ben készítette el a Veronika kendőjére nyomott Krisztus arcról rendkívül zugesztivitással ható, portrészerű metszetét a Messiásra vonatkozó 68. zsoltár motójával: „Miattad viseltem az átkot, szegényjér fődte arcomat” (485). Ismét Denner kompozícióján egy tipikusan barokk téma ábrázolását látjuk, amelynek címe „A kis Jézus álma” vagyis a Megváltó kinszenvedésének eszközei között már kisdéd korában tudatosan

vállalja az álomlátásában fölremlt jövendőjét a 131. zsoltár szavaival: „Ez nyugalom helye örökre” (143). A Meztintóiról nevezetes augsburgi művész, *Johann Martin Will* ugyancsak ezt a gondolatot fejezi ki még a középkori misztika látomás-irodalmából vett keresztre feszítés előtti mozzanat ábrázolásában, ahol a „fájdalmak férfja” végtelen türelemmel várakozva megpihen, ezért az előbb idézett dávidi zsoltár szavai szerint ezt a típust a német terminológia „Rastchristus”-nak nevezi (250).

A válogatott képanyag legkorábbi példányának mestere a barokk szentkép művéség talán legkiemelkedőbb tagja – *Hieronymus Wierix*, aki művészetét a Jézus Társasága eszmei célkitűzéseinek megfelelően a katolikus restauráció szolgálatába állította. Ezen a XVI. század második feléből való biblikus allegóriáján a kereszthalál egyetemes érvényű eseményét az egyéni élet bensőséges megigazulására konkretizálja egy Jeremiás prófétától vett idézet átvitt értelmezésével: „Hagyjátok el városaitokat, s lakjatok a sziklák között, Noab lakói. Tanuljatok a galambtól, amely fészket a sziklahasadék falába rakja.” Itt a galamb maga a lélek, aki Krisztus oldalának megnyílt hasadékában talál menedéket (155). Színezett mezzotinto mutatja be a

Jézus mint festőművész

A latin szöveg jelentése: „Itt fest a Jézus”. 138x78 mm. Rézmetszet, 17. sz. közepe.

feszületnek azt a sajátos típusát, ahol a corpus a sebekből megrakott ún. pestis feszület, amely ismételt Izaías jövendölését érzékelteti, melyet már Szent Péter levele is messiási értelemben idéz: „Az Ő sebei szereztek nekünk gyógyulást.” Emlékeztet ez az ábrázolás a kíméletlen járványhullámokra, s a duzzanatokban és kisebesedésekben megmutató mirigy-halál szimptomáira (620). A Szent Fiát sirató, temetését gyászoló Szűzanya emblématikus ábrázolása a kitűnő *Göz* művészetét dicséri Zakariás próféta jövendölésére utalva: „Gyászoljátok, mint az egyszülött fiút szokás, meg-síratjátok, mint az első szülöttet” (177). A prágai neves rézmetsző, mester *Anton Birckhard* jelentős metszete még a XVII. század végéről a Megváltó Krisztust, mint az örök élet forráskútját mutatja be, amint a bibliai nagy megtérők bűnbánattal merítenek Izaías szavai szerint az Űdvözítő forrásából. Ez a szentkép mintaképül szolgált *Hogger János* szegedi festőnek az Alsóvárosi Havas Boldogasszony templom bejáratí mellékoltárának egészen egyedi oltárképéhez, amely kiegészül még a Purgatórium jelenlétével, ahol a szegény lelkek enyhületét a Jézus sebeiől előtörő vérforrás hozza meg (162,166).

Budapest, 1995. szept. 7

A mintegy 30 kép közül csak mutatásban közölhetünk néhányat. A zárójelbe tett számok a szerző saját gyűjteményének katalógus-számaikat tüntetik fel.

EMLÉKTÁBLA A KERESZTÉNY
MOZGALMAKNAK

Mintegy száz főnyi csoport gyűlt össze a kemény hidegben, január 26-án délelőtt az V. kerületi Kálmán Imre utca 10. számú háza előtt, ahol emléktábla avatás történt. Egyikét helyezték itt el azoknak a – sajnálatos módon – igen kevés emlékműveknek, amelyek a hazai katolikus szociális mozgalmaknak állítanak emléket.

A tábla az V. kerületi Önkormányzat, a *Barankovics Alapítvány* és a *Kereszténydemokrata Vállalkozók Polgári Egyesülete* állította a katolikus szociális mozgalmak és a Magyar Dolgozók Országos Hivatásszervezete egyházi vezetői: *P. Kerkai Jenő* jezsuita, *Freesz József* és *P. Varga László* jezsuita, valamint *Meggyesi Sándor*, *Vida István* és *Farkas György* világi vezetők emlékére. A táblát *Dávid Ibolya* miniszter, az MDF elnöke és több országgyűlési képviselő jelenlétében *Karsay Károly* kerületi polgármester és *Kovács K. Zoltán*, az alapítvány elnöke leplezte le, miután beszédében méltatta a harmincas évek katolikus reformmozgalmait.

*

1935-től indult a legismertebb, legnagyobb ilyen mozgalom, a KALOT (Katolikus Legényegyletek Országos Testülete), mely csakhamar félmillió parasztfiatalt képzett és nevelt a maga népfőiskoláin, az EMSZO (Egyházköz-ségi Munkásszakosztályok), és a Hivatásszervezet munkás érdekvédelmi tömörülés volt. *Teleki Pál* miniszterelnök reformterveinek támogatására e szervezetek hozták létre a Magyar Szociális Népmozgalmat, amely 1943 augusztusában *Apor Vilmos* győri püspöknél tartott megbeszélés nyomán Katolikus Szociális Népmozgalom néven előkészítője lett a későbbi *Barankovics István* vezette Demokrata Néppártnak.

1939 óta az emléktáblával jelölt ház volt e mozgalmak s a Magyar Dolgozók Országos Hivatásszervezetének székháza. S amikor 1944-ben, még a nyilas hatalomátvétel után is működő ellenállási csoport hamis menekültügyi papírokkal látott el üldözötteket, 1944. december 3-án a nyilasok rajtuk ütöttek és az emléktáblán is megörökített személyeket hurokolták a Margit körúti börtön pincéjébe. Közülük néhányan jelen voltak az ünnepségen: *Csurgai István*, *Faludy Ernőné*, *Göndör Tibor*, *Hortobágyi László* és *Vida István*. Ők hála Istennek, megmenekültek a kivégzéstől. Később a kommunisták hurokolták meg őket, miután a katolikus egyesületeket, mozgalmakat feloszlatták, az ellenzéki Demokrata Néppártot pedig szétzúzták.

Rosdy Pál, Budapest

A Vatikán meghátrált?

Korai volt az öröm! Március elején közölte a Vatikáni Rádió (hivatalos dokumentum alapján), hogy *Pintér Gábor* szentszéki diplomata, pápai káplán, a nagyszombati Apostoli Nunciatúrán titkári beosztást kapott. Kezdtünk reménykedni – ismerve a szlovákiai viszonyokat – no, végre, mozdult valami a jövőnk. Ám szlovák testvéreink is mozdultak, hevesen tiltakozva a kinevezés ellen. Ez különös: a Vatikán sietve visszakozott! Most a helyzet: *Pintér Gábor*, a Vatikáni Államtitkárság további intézkedései, eddigi helyén, a Haiti Köztársaság nunciatúráján folytatja szolgálatát – közölte a „pápa rádiója”.

- sija -

EGY ÉV ALATT 50 EZERREL KEVESEBB MAGYAR

Soha nem látott mértékben csökken a magyar népesség: 1999-ben 46 ezerrel lettünk kevesebben, miközben minden eddigénél kevesebb gyermek születik. Míg 1990-ben 125 ezer gyermek jött világra, 1999-ben mindössze 93 ezer Magyarországon. A szülőképes korú nők 133 gyermeket hoznak világra. Az egyszerű nemzeti utánpótláshoz viszont legalább 210-213 ezer gyermek elfogadására lenne szükség. Nekünk nem vigasz, hogy az ENSZ által közölt statisztikai adatokkal alátámasztott nyilatkozat megállapítja, hogy a népszaporulat vérszenen csökken a Föld majd minden országában. Ma több mint 70 olyan állam van, amelyben a születések száma alacsonyabb az elhalálozásokénál. A társadalmak előregedésével egyre magasabb lesz az idős eltartottak száma, miközben csökken a munkaképes és szaporodóképes lakosság. Ez a folyamat könnyen gazdasági katasztrófához vezethet.

A Magyarországra váró fenyegető veszély elhárítására száz közéleti személy, ismert tudósok, írók, művészek, színészek, a történeti egyházak képviselői stb. levelet intéztek Orbán Viktor miniszterelnökhöz és az országgyűlés képviselőihez. A levél néhány mondata:

Szűnjön meg a pártállamtól örököl, állami keretek közt folyó népiartás;

a magyar egészségügy vezetői közt nincs helye annak, aki az anyagi érdekeltség 5 200 000 legális abortuszt végrehajtó abortörök képviselője;

szűnjön meg a virágzó magyar abortuszipar. Az abortuszkérdés nem orvosi belügy, hanem rendkívül súlyos komplex társadalmi, erkölcs-jogi probléma Nyugat-európai példák nyomán a válsághelyzetben lévő nők harminc százaléka gyermeke megmenekült egy hatékony válság-tanácsadás során. Mentessen meg évente 20 000 emberi életet!

A levél végén következik a száz aláírás: Andrásfalvy Bertalantól kezdve Zétényi Zsoltig bezárólag.

A TISZA MEGMENTÉSÉÉRT

Nemzeti folyónk, a Tisza megmentése érdekében széleskörű társadalmi összefogásra szólított fel a Magyar Polgári Együttműködés Egyesület. A felhívással az első órákban már mintegy félszáz személy nyilatkozta ki egyetértését: akadémikusok, politikusok, művészek, szakemberek, sportolók: a társadalom színe-java. A névsor megnyugtató. Am néhány „élvonalbeli” nevet hiába keresek: sem a magyar élet ijesztő fogása ellen tiltakozók, sem a Tisza megmentése ügyében állásfoglalók gazdag névsorában feltűnően hiányoznak. Kikre gondolkodok? Mindenek előtt a jól megoldott nyugati médiák által „a legnagyobb magyar írónak” deklarált Esterházy Péterre. És persze a hozzá, köréje hasonlóan íróársaságból: Dallos György, Kertész Imre, Konrád György, még az irodalmi pornográfiát magas fokon űző Őrsi István és Petri György neve jut eszembe. Ők ilyen cölökre nem adják oda a nevüket. Ingen!

- sjió -

MILLENNIUMI NAPOK FLORIDÁBAN

Florida nyugati részén, a hatalmas Mexikói-öböl partján fekszik a kedvelt üdülőhely, Sarasota. Hála a hideg hónapokban északról ide sereglőknek, télen a lakosság száma a többszörösére nő, míg a forró nyárból az is igyekszik hűvösebb vidékre húzódni, akinek itt az állandó otthona. Sarasotának tehát téli „szezona”. És ez az az időszak, melyben dominálnak a kulturális események: opera- és színházi előadások, szimfonikus- és kamarazene koncertek, kiállítások stb. Természetesen tehát, hogy a magyar államalapítás ezredik évfordulójára és első királyunk koronázására emlékező ünnepi napokat erre az időszakra összpontosították a Sarasotában és környékén élő magyarok.

Az április 8 - 12 -ig tartó HUNGARIAN MILLENNIAL DAYS fővédnöke Orbán Viktor miniszterelnök volt, míg a washingtoni magyar nagykövet, Jeszenszky Géza és felesége nem csak az egyes rendezvényeken vett részt, hanem Magyarország első ezer évéről előadást is tartott a University of South Florida Új Kollégiumában.

A MILLENNIUMI NAPOK tiszteletbeli védnökei között szerepelt Victor DeRenzi, a sarasotai Operaház Művészeti igazgatója. Az ünnepi programot lehetővé tevő szervezetek közül ki kell emelni a Kossúth Klubot, az 56-os Magyarok Világtanácsát és a Petőfi Klubot.

Jeszenszky Géza nagykövet szimbolikus gesztussal, az erdélyi népviseletbe öltözött házaspár kezében tartott nemzetiszínű szalag elvágásával nyitotta meg a képzőművészeti kiállítást április 9-én a Visual Arts Centerben.

A sűrített programban a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola fiatal művészei és a zongoraszak vezetője, Lantos István zongora- és orgonaművészi két koncertet adtak. Az első április 9-én a Church of the Reddemer episzkopális templomban, a másikat két nappal később a sarasotai Operaházban.

A többek között Bach J.S., Vivaldi, Pergolesi és Liszt művekből álló műsor előtt a közönség emlékeztet az amerikai és a magyar himnuszt, majd Karosi Bálint Bach művet, a D-dur Toccata és Fugát játszotta mestersen. Az Európán kívül Japánban és Amerikában koncertező Lantos István improvizációjának témájául a magyar és az amerikai himnuszt választotta. A nagyrészt amerikaiakból álló közönség lelkesen honorálta a figyelmes gesztust, úgyszintén Pászthy Júlia operaénekesnő „ráadását”, Kodály Zoltán feldolgozásában az „Erdő mellett estvéledtem” kezdetű népdalt. A fiatal muzikusok ragyogó teljesítményén nem érződött, hogy kéthetes amerikai turné volt mögöttük.

A „közvélemény” hangja szerint: mindenki sajnálhatta, aki elmulasztotta a templomi koncertet. De az is, aki lemaradt az április 11-i operaházi hangversenyről, melyről a Sarasota Herald-Tribune fő zenekritikusa, Florence Fisher „A magyarok zenei tűzijátékot nyújtottak” címmel részletes kritikát írt.

Az estnek külön hangsúlyt adott, hogy a fáradhatatlan szervező, Kisvársányi Éva rövid megnyitó beszédében a koncertet küzdelmes évszázadokkal tele ezer esztendőnk áldozatainak, elsősorban a 20. század két világháborúja és a kommunizmus áldozatainak emlékének ajánlotta.

A New-York-i, a Bethlehem-i (Pennsylvania), a Houston-i (Texas), a Sarasotai, valamint a washingtoni Magyar Nagykövetségen adott koncertek

után hazautaztak a művészek, viszont szökökvenve a „normális” életbe. Mintha a turnézás, a sok repülés, a gyakran változó időzónák és a minduntalan új környezet nem tartoznák a művész „normális” életébe. (A nehézségekre utalva csak egy példa: *Gazda Bence* heggedűtökjében a páratartalmat mérő szerkezet Texasban 100%-ot mutatott!)

Évekkel ezelőtt, egy természeti katasztrófa kapcsán, rosszalólag jegyezte meg egy hazai újságíró: „Amerikában mindent dollárban fejeznek ki”. De – kérdés –, hogyan lehetett volna megrendezni ezeket az ünnepi napokat, ha nem lettek volna nagyvonalú támogatók, mint *Bánkuty Gézák*, valamint *Bodor Péter Pál* református lelkész. Nem hiányoztak azonban a nagyszerű magyar háziaszonyok sem, akik konyhájuk remekeivel tették emlékeztetést a kiállítás megnyitását és a templomi hangversenyt követő fogadásokat. Dolgozott mindenki. De bármilyen szerepet vállalt a munkában, tette ezt azzal a jó érzéssel, hogy magyar művészeket ismert meg a „nagyvilággal” és a magyar kultúra ügyét szolgálja. Nem utolsó sorban a Zeneakadémiát, ahová eljuttatták a templomi koncert teljes bevételét, az operaházban adott est tiszta bevételének pedig a felét. Erre pedig – mint tudjuk – nagy szüksége van a Zeneakadémiának, hogy megmaradjon, hogy továbbra is teljesíthesse feladatát, melyet az életéről kiadott díszes album egy mondata így jelöl meg: „...Változatlanul azok között az intézmények között tartják számon a nagyvilágot, amelyek a magyar kultúrát, a magyar zenét a legméltóbban jelképezik...”

Bitskey Ella Sarasota, Fl.

NEMZETI CSALÁDPOLITIKAI KONCEPCIÓ

December közepén Harrach Péter, szociális és családügyi miniszter, valamint Semjén Zsolt, az egyházi ügyekkel megbízott, helyettes államtitkár néhány napos látogatást tett a Vatikánban.

A hivatalos látogatások során a közel-múltban elkészített *Nemzeti Családpolitikai Konceptiót* a Vatikánban is bemutatták. A miniszter elmondta: évente 170 ezer magzat fogan Ma Magyarországon, melyből csak 100 ezer születik meg. Ugyanakkor évente közel 140 ezren halnak meg az ország lakosai közül. Rövid időn belül nem lesz annyi dolgozó ember, hogy eltarthassa az idős emberek sokaságát. Tudomásul kell vennünk, hogy a válságnak nemcsak anyagi okai vannak, de ha rövid időn belül nem tudjuk ezt a folyamatot megfordítani, komoly problémát jelent majd az elkövetkező nemzedékeknek.

A koncepció a nagytömegű, ám jelenleg alacsony jövedelmű középréteg erősítésében látja a kivezető utat egyikét.

A televízió, a rádió a filmgyártás számos eleme sugallja a fiatalok számára a gyermekvállalás nehézségeit és ellentmondásait. Az oktatási Minisztérium pedig családi életre nevelő videosorozattal segíti az ifjúság egészséges foglalkozását. A családpolitikai koncepció foglalkozik a házasság nélküli együttélésekből, a csonka családokból adódó kérdésekkel is, bár leszögezi, hogy a kormány célja, hogy a „házasságra épülő családok terjedjenek és erősödjenek, mivel az ilyen családok tudják a családi feladatokat a legteljesebben ellátni.” Ugyancsak tárgyalja a családpolitikai koncepció a roma családok helyzetét, különös tekintettel arra, hogy a jelenlegi tendencia alapján

KÖNYVESPOLC

CZAKÓ GÁBOR ARANYKAPU – BOLDOG SALAMON KIRÁLY. Történelmi regény, 263 old. „Igen” kiadás, Budapest 1999.

Az Árpád-házból származó Salamon király (1062-1074) roppant összetett egyéniség volt. Uralkodása örökös küzdelemben telt el, nagybátyjával, I. Bélával, majd unokatestvéivel, I. Gézával és a későbbi Szent Lászlóval. Többször is megtagadta hazáját, a magyar főurak ellenében külföldi segítséget hívott. Sógora – és egyben szövetségese is – IV. Henrik német király volt, s ezzel a pápa VII. Gergely haragját is kivívta maga ellen. Salamont rengeteg kudarc érte, amit nagyrészt köszönhetett nyugatlan, állhatatlan természetének. 1087-ben aztán váratlan dolog történt: kivonult a politikából, majd egyszer csak Pólaban tűnt föl, ahol vezeklő szentként, gyógyító emberként tisztelték.

Czakó Gábor kitűnő könyve egy személyiség fejlődése: Salamon szüntelenül perlekedik a világgal, és főleg Istennel, borzasztóan igazságatlannak tartva, hogy a Teremtő a pártitűk mellé áll, és vele, a törvényes uralkodóval szemben, őket segíti. Indulatos, káromolja az Istent, arra törekszik, hogy minél jobban megbotráncokozza, mintha azt mondaná: ha ügyis büntetesz, hát legyen miért. A sorozatos kudarcok, tragédiák azonban lassanként ráébresztik arra, hogy első sorban önmaga démonjait kellene legyőznie. A világot ugyanis mi magunk tesszük pokollá, szabadjára engedve a gonosz, romboló erőket. Hosszas belső küzdelem után megbékélve önmagával és a világgal, teljesen Krisztusnak szenteli életét, belátva, hogy legnagyobb dolog a világon: másokért élni, munkálkodni. „Aki meg akarja menteni életét, elveszíti, aki azonban értem elveszíti, az megtalálja.” (Mt 16., 24)

Az író Salamon alakjában modern, vívódó személyiséget ábrázol, de kidolgozott a mellékalakok is, Judit, a király felesége, Filiberta, a szeretője, vagy a Salamonnal homlokegyenest ellentétes jellemű Szent László. Történeti hűség, finom ironia, humor, ragyogó lélek-ábrázolás: mindez együtt jellemzi Czakó Gábor legújabb könyvét, amely méltán sorolható legjobb történelmi regényeink közé. MK

ötven év múlva a cigányság aránya háromszorosa lesz a mainak a magyar társadalomban. Harrach Péter úgy látja, a romakérdés megoldásának kulcsa első sorban nem a szociálpolitika, hanem az oktatás. „A cigány gyerekek beiskolázását és tankötelezettségük teljesítését teljes körűvé kell tenni.” b-sz

BOLDOGGÁAVATÁS FATIMÁBAN

II. János Pál pápa május 13-án, szombaton Fatimában, a bazilikai előtti hatalmas téren boldoggá avatta a két pásztor-gyereket: Franciscót és Jácintát, akiknek 1927 május 13 és október 13 között többször megjelent a Szűzanya. A harmadik „látók”, Lúcia 9 éves volt a jelenések idején, ő beszélgetett a Szűzanyával és kapott tőle üzeneteket. Később belépett a sarutlan kármelitár rendjébe, ma is kolostorukban él Coimbrában. A Szent-anya hosszasan elbeszélgetett a 93 éves Lúciával.

Az egész világ nagy érdeklődéssel figyelte a eseményeket: a sajtó, a rádió, a tévé kiemelten foglalkozott a fatimai boldoggáavatással. (Sz)

A BOLDOGABB CSALÁDOKÉRT

A Magyar Pax Romana Fórum 42. kongresszusa

A hagyományosan hűsvét hétfőjén kezdődő sífoki kongresszus fő témája a család volt. A témaválasztás apropóját a Magyar Katolikus Püspöki Kar 1999. decemberében A boldogabb családokért! címmel kiadott pásztorlevele adta. Az ilyen típusú körlevél aránylag új kezdeményezés a MKPK történetében. Az elsőt, amelynek Igazságosabb és testvéresebb családokért volt a címe, 1997-ben adták közre. Ennek az első pásztorlevélnek sikerült a civil társadalom olyan alapvető fogalmait, mint a közjó, szubsidiaritás vagy szolidaritás közérthetővé tenni és bevinni a keresztény köztudatba. Az egyház e dokumentumával megmutatta, hogy képes radikálisan túllépni a kádári-korszak nyomasztó szemléleti örökségén, s a közéleti kultúra fejlesztésének mérvadó tényezőjévé válni.

„Az egyház a társadalom legfontosabb elemi sejtjének a családot tartja” – fogalmazták meg az első körlevél írói. Ha tekintetbe vesszük, hogy Magyarországon a család az az intézmény, amely a XX. század során a legnagyobb segítséget nyújtotta az embereknek a túléléshez, akkor ez a kiemelt figyelem indokoltan tartható. Mindamellett a 90-es évek egyik jellegzetes tendenciája, hogy a családok mind jobban elvesztették rokonsági kapcsolatrendszerüket, s ezzel együtt a kölcsönösség, a gondoskodás, a törődés és a gyengédség legfontosabb tartalékait. Nemcsak a házasságok száma csökkent, de fokozódtak a házasságban és hagyományos családban élők anyagi és lelki terhei. Napjainkra a középkori házaspárok tetemes része egy „szendvics-generáció” tagjává vált. Ez azt jelenti, hogy miközben még segítik felnőtt gyermekeiket a saját lakás megszerzésében és a háztartás berendezésében, sőt az unokák ellátásában is közreműködnek, addig ezzel egy időben idős szüleiket is támogatják és gondozzák. Válságban vagy változóban van-e a család?

Mivel a pásztorlevél végső megformálását elősegítő háttéranyagok zömét éppen a keresztény értelmiségiek tömörített, szakmailag megalapozott, tudományos érvényű tudás elérésére törekvő MPRF tagjai készítették, a kongresszusi témaválasztás szinte magától értetődő volt. A körlevél üzenete az, hogy a család a társadalom olyan alapvető és létfenntartó egysége, amely az állam különleges védelmét és támogatását igényli. „A család az egyház első és legfontosabb útja”, vonja le - II. János Pál szavait idézve – a négy fejezetre oszló körlevél a konklúziót.

A kongresszus résztvevői két félnap keretében vitáztak meg a pásztorlevél pozitívumait és hiányosságait. A félnapok tematikája a pásztorlevél fejezeteinek mondanivalójához kapcsolódott. Ez alól csak az ötödik félnap volt kivétel, mely a családok érdekében alakult civil szervezetek számára nyújtott találkozási eshetőséget. A harminc felkért előadó és korreforáló beszélt a családdal foglalkozó szakterületek részére szilárd elméleti alapot nyújtó kutatások eredményeiről, a magyar családok helyzetéről, a családi élet megújításának különféle törekvéseiről és a pásztorlevél eddigi társadalmi fogadtatásának tényeiről. A mintegy kétszáz főnyi (kárpát-medencei és nyugati) hallgatóság megismerkedhetett a tárgykörbe vágó családpszichológiai, fejlődés-leléktani és evolúciós pszichológiai kutatások eredményeivel, a családra vonatkozó bölcséleti elgon-

dolásokkal és a különféle családi lelki-ségi mozgalmak célkitűzéseivel.

Amíg a vasfüggöny fennállásának idején, az akkoriban Nyugaton székelő MPRF főként a nemzeti és spirituális tematikát részesítette előnybe, addig manapság a kereszténység kommunikativ arculatának megjelentetése, s a szellemi horizont tágítása az egyik alapvető feladat. Az MPRF-et régi keletű, szoros szálak fűzik a *Protestáns Szabadegyletemhez*. Természetesen ezen a kongresszuson is jelen voltak protestáns előadók és hallgatók is. S a hét második felében, szervezett program keretében, a *védikus* (indiai) családdalmodellel való megismerkedésre is alkalom nyílt. A MPRF tradícióhoz híven a jelenlévők nem valamely szervezet képviselőit, hanem saját véleményüket megnyilvánító résztvevőként léptek fel. A konferencia a II. Vatikáni Zsinaton meghirdetett megújulás szellemében vitatta meg a családi élettel összefüggő időszéri és égető kérdéseket. A kiemelt kérdéskörök közé tartozott a válás és a válás traumája. Az egyház nem ad megfelelő támaszt az elváltak számára, nincs megoldva az elváltak lelki gondozásának feladata, s nincsenek az elvált szülők gyermekeit felkaroló programok sem.

A körlevél egyik szembetűnő erénye az, hogy határozottan a férfi és a nő egyenrangúságának eszméjét támogatja. Emellett igen meggyőzően képviseli azokat az állandó értékeket (pl. hűség, az emberi élet feltétlen tisztelése), melyek mellett ma szinte csak a keresztények állnak ki következetesen és eltökélten. Ugyanakkor a házastársak, a körlevélben leírtakat alapul véve, aligha számíthatnak klerikus támogatásra a családtervezés terén. A klerikusok hozzáértése, megfelelő személyes tapasztalat híján, ebben a kérdésben éppen úgy korlátozott, mint a szexuális örömszerzés tárgykörében. Ezek a területeken különösen nagy szükség volna világiak bevonására. A kongresszus hozamai közé tartozott a világi pasztoráció iránti igény s a világiak lelki gondozására való felkészítése feladatának megfogalmazása. A kongresszus előadói közt szerepelt házaspár, szó esett a szexuális absztinencia illetve cölibátus lélektani kockázatairól, s megszólalt homoszexuális keresztény is.

A toleráns hang és a pluralista hozzáállás könnyebbé tette a disztinválást. Világosabban elkülönültek azok az állandó értékek, melyeknek mindmáig döntő, magatartást irányító szerepük van. Időtálló érték és törekvés pl. az, hogy a gyermek a házastársi szeretet gyümölcse legyen. Más oldalról viszonylagossá váltak olyan fogalmak, mint a „természetes” és a „mesterséges”, ezeket gyarkorta, ám megalapozatlanul használják érvként morális kérdések eldöntésében. S érthetőbbé vált az is, hogy mit jelent a pásztorlevél címében a „boldogabb” dinamikus törekvést intonáló fogalma. A mai egyház nem boldogság ellenes, de nem is boldogság-centrikus. A kongresszus felerősítette a pásztorlevélnek azt az üzenetét, hogy a boldoguláshoz nemcsak mindennapokon túlmutató célra, de az egyéni és családi fejlődés törvényszerűségeinek ismeretére is szükség van. A konferencián több magyar családterapeuta is előadott. A rendezvény szinte katalizálta a családterapeuták és a lelki gondozás iránt fogékony értelmiségiek eszmecseréjét. E kezdődő dialógus fontos változások kiin-

EURÓPAI MAGYAR PAPI KONFERENCIA PASSAUBAN

Idén, keresztény magyar államislágunkra emlékezve Passauban tartottuk meg május 8 és 11 között az évente sorra kerülő papi konferenciánkat *Miklós-házy Attila* püspök atyánk elnökletével. Találkozóknak színhelyéül azért választottuk a három folyó városának is nevezett Passaubat, mert első szent királyunk felesége, Boldog Gizella (+ 1060) ide van eltemetve, a niedernburgi kolostorban. Az egyfajta magyar zárandoklatnak is nevezhető programunk a Gizella királyné sírját őrző kolostori templomban kezdődött ünnepélyes szentmisével. Itt hálát adtunk Istennek a szórványban élő híveink nevében is magyar kereszténységünk ezer évéért, amely bennünket a nyugati kultúrához kapcsol.

A konferencia első napján *Nemeshegyi Péter SJ* teológiaprofesszor szövegét a Szentháromság megdicsőítéséről. Nagyszerűen taglalta az előadó Isten csodálatos szeretetközösségét, a Szentháromságot. Gyakran emlegette és személyes élményein keresztül élethűen magyarázta a mondat: „Az Atyaisten egy, de nem magányos.” Felhívta figyelmünket a hétköznapi életünknek egy nagy valóságára, hogy mi gyakran csak a „jó Istenhez”, vagy csak „Jézushoz” imádkozunk és elfelejtjük, hogy „egy Istenben három személy van: Atya, Fiú és Szentlélek.” Ha tehát a háromszemélyű egy Isten maga a tökéletes szeretetközösség, akkor nekünk, keresztényeknek is itt a példa és a mérce a hitből fakadó teünkhez. Jó volt hallani és egyben tudatosítani az előadó segítségével, hogy a mi feladatunk nem megvalósítani, hanem megjeleníteni az Isten Országát közöttünk. Mindez pedig csak az egység a többféleségben elv alapján

„működik”.

Konferenciánk második napjának súlypontját a pasztorációs munkánk gyakorlati kérdésköréi képezték. A lelkipásztori beszámoló az egyes országokból igen kijózanítóan, de mégis egy kis reményt sugallva hatottak e sorok írójára. „Egyre csak fogyunk” – hangzott el sokak ajkáról – mind a lelkesek, mind pedig a hívek szempontjából, de ettől függetlenül mégis „fényes a jövőnk”, mert Krisztus feltámadása irányt tud mutatni a 21. század magyar emberének. Az viszont rajtunk is múlik, a nyugat-európai szórványban élő magyarokon, hogy milyennek éljük meg nemzeti önazonosságunkat távol a hazától, s még inkább, mennyire leszünk képesek hitelesen anyanyelvünkön továbbadni a hitet az utáunk következő nemzedéknek. Mindez komoly áldozathozattal járt és fog még inkább járni a jövőben, amely próbatétel megállásánál nagy szükség van minden közösségi tag együttműködésére.

A két és félnapos papi konferencián a résztvevők megemlékeztek Mindszenty József bíboros halálának 25. évfordulójáról, valamint levélben köszöntötték 80. születésnapját ünneplő II. János Pál pápát, különösen is megköszönve neki mindazt, amit a kisebbségben élő magyar hívek érdekében tesz, mint az Egyház legfőbb pásztor.

Végezetül *Cserháti Ferenc*, a püspök európai delegátusa beszámolt arról, hogy a júliusban megrendezésre kerülő Katolikus Nagygyűlésen, és az augusztus 20-i Szent István napi körmeneten a nyugati magyarság képviselnie fogja magát. Az októberben esedékes római nemzeti zárandoklaton pedig közel 400 nyugat-európai magyar zárandok vesz részt.

Németh-Lukács

Ezeréves történelmi „vetélkedő”

Az ezredforduló kapcsán egy „2000 magyar” című felmérést végeztek és az eredményt még az év elején nyilvánosságra is hozták. Lényegileg a megkérdetetteknek arra a kérdésre kellett válaszolniuk: *kit tartanak az évzred magyarjának?*, illetve hogyan rangsorolnák ezeréves történelmünk nagyjait? A „versenyben” *Szent István* került az első helyre, a másodikra *Széchenyi István*. Ebben nincs semmi meglepő. De ki érdemelte ki a harmadik helyet? Nos: *Kádár János!* Nem vicc! Az ezeréves vetélkedőn maga mögé utasította Mátyás királyt, Rákóczi, Kossúthot, sőt a radikál-baloldal bánátára a szocialista történetírás olyan kedvenceit, mint Dózsa György, vagy a kissé hőbortos „Stancics hazafit”. Ezek után arra is elkészülhettünk, hogy legközelebb a törpe Rákosi kap díszhelyet a magyar Pantheonban. – Végül is érdekes lenne tudni: kik voltak a felmérők és kik a megkérdetettek?

- síj-

Lelekgyakorlat Zürichben

Az előkészületi idő méltó befejezése volt a zürichi Szt. István magyar misszióhoz tartozó hívek számára a három napos lelekgyakorlat. *Dr. Tempfli Imre* atya az irgalmasság lelki cselekedeteiről tartott elmélkedéseit nagy figyelemmel és lelkesedéssel hallgatta a 42 tagú csoport. Az elmélkedések, beszélgetések és a közös étkezés egy nagy családá vákavált össze a lelki felfrissülést kereső híveket. A lelki igény, az érdeklődés és a szép számú templomlátogató erősíti bennünk az érzést: a misszióknak életképes.

Vizauer Ferenc plébános

Kelemen Gábor Pécs

HIRDETÉSEK

Március 25-én, Gyümölcsoltó Boldogasszony napján emléktűnt meg **Kaszap István** születés-napjáról, aki ezen a napon lenne 84 éves. A jó Isten kegyelméből példás életet élt és hősies szenvedését felelősen 1937. december 17-én mennyi születésnapja.

Ez évben, március 25-én a Duna TV-ben bemutatásra került egy videókazetta, amely: „**Isten szolgálja**” címmel Kaszap Istvánt és tisztelőinek vallomását ismerteti. A Videókazetta több vállalatnál is kapható. Ez is jelzi, hogy a jó Isten mennyire csodálatos módon segíti elő ezt az ügyet. Kérem, fogadják szeretettel a pár sor Istén szolgálja, Kaszap István 88 éves, félig vak novicius társától. Nagy kegyelem lenne, ha a szentév alkalmával, a római útsági találkozón, a Szentatya a boldogok sorába emelné szeretett testvérünket.

A kazetta megrendelhető az alábbi címen: id. Mervay Kálmán, Dagály u. 2. III. 8., H-1138 Budapest. (Árát Mervay úr adja meg.)

Bóday Jenő SJ (Pilisvörösvár)

IV. Európai Családtérapiás Konferencia 2001, június 26-30 között, Budapesten, Részletek információ: Chemol Travel (Joó Mónika), 1052 Bp., Deák Ferenc u. 10. Tel./Fax: 0036-1-266-7032. Email: Incoming@chemoltravel.hu.

Balatoni nyaraló, nyugodt környezetben szép nagy ház kerttel kiadó! Érdeklődni: telefonon: 00 49/ 89-15 7 6 872

Hévíz-Dobogómajornban, csúszszezoni, 6 fős, 5 csillagos, aranykoronás apartmanok és bio-ház örökös üdülési joga RCI-tagsággal áron alul eladó. A hévízi tótól 5 perc sétára, közel a Balatonhoz. Az üdülési hét az RCI klubon keresztül elcserezhető kb. 80 országba. Az RCI-be deponált 3 db.hetekenként átadjuk. Ez év 26. hetében 3 db. egyenként 6 fős apartman kiadó és/vagy eladó. (június 24 - július 01) Érdeklődni: Telefon: (H) 0036 1 276 9675.

Zárandoklatok Magyarországról autobusszal.

Lourdes, Fatima, Siracusa, Nápoly, Rotondó, Róma, csiksomlyó... Kérjen részletes programot:

Telefon. (H) 46/34-44-54

Dr. Schulte – Dr. Frohlinde, ügyvédi tanácsadás minden jogi kérdésben.
Schwarz Annamária, hités tolmács és fordító német / magyar nyelven.
Tel.: 0211/44 22 40, Fax: 0211/44 28 16

A nevem Timea Ludescher, 23 éves vagyok, 53 kiló és 165 magas. München közelében megismerkednék, házasság céljából – és ha lehetséges 35 évig vagy – fiatalabb férfival. **Fényképek válaszokat** címre: Wiesenweg 10, D-83026 Happening-Rosenheim, városok.

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket és átutalásokat postacsek-kontóinkra kérünk! Kath. Ungarn-Seelsorge München – Sonderkonto: Postbank München, Konto-Nr.: 606 50-803, BLZ 700 100 80.

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK NAGY VÁLASZTÉKBAN!

Olcsó áron raktárról – kérje árlistánát! JOSEF UDVARHELYI, Tel.: (0911) 4 72 01 50. KEPLERSTR. 2, D-90478 NÜRNBERG

Köszönjük, ha megújítja előfizetését!

„TÉTÉNY” Ungarische Spezialitäten
Kreitmayerstr. 26 – 80335 München
Telefon: (089) 1 29 63 93.

Szürkebarát	DM
Tokai Hárslevelű	7,80
Chardonnay	6,90
Villányi Rosé, Kékóportó	8,80
Villányi Kékfrankos	10,50
Hajosi Cabernet	15,50
Villányi Couvee	18,50
Egri Bikavér	8,60
Tokaji Szamorodni	12,50
Tokaji Asszú 3 puttonyos	20,—
Tokaji Asszú 4 puttonyos	23,—
Unikum	29,—
Cseresznyepalinka	1 liter 31,—
Barackpálinka	1 liter 31,—
Tarhonya, kocka, csernátészta	1 kg 7,—
Májás-, véres hurka, disznósajt	15,—
Tokaszalonna	15,—
Házi kolbász	17,—
Száraz kolbász	1 kg 25,—

Személy és áru fuvarozás Magyarországra. Elfogadható áron, megegyezés szerint, háztól-házig. Telefon: D-0049-07034-62580.

Budán közel a várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazalátogatónak kiadó. Telefon: (CH) 01 341 46 24 vagy 091 743 20 34.

Budai kertesi villában újonnan kialakított kétszobás ill. másfélszobás, bútorozott komfortos lakások kiadók 40 DM/lakás, naponta. Parkolási zárt kertben. Tel.: 00-36 12 02 30 25.

ERDÉLYBE utazás luxus-kisbusszal kívánt helységekbe. Ideális nyugdíjasoknak és utazóknak sok csomaggal. Utazás Bükre, Hévíz-vagy Budapestre. München: (D) Telefon/Fax: 089/69 99 85, 089/67 05 618 v. 0172/84 25 288.

Eladó Sopron mellett, Kopházán a Balffy Szanatóriumtól és a Termál fürdőtől 2 km-re kétszobás összkomfortos, központi fűtés (gáz, víz, villany, telefon) csinos kis lakás kb. 50 nm lakóterület, 3000 nm szőlőstett telekkel. Irányár: 95 000 DM. Tel.: (H) 0036/99/357-553.

Kapuvár közelében, 18 hektár szántóföld eladó a 83-os országtútnál. Szőlő, gyümölcsös- és ipari területnek is alkalmas. Irányár 4,-DM/m². Érdekl.: telefon/fax: (D) 0751/62-937. Ház-csere is megoldható!

BUDAI, 3 SZOBA-HALLOS, 105 m²-es, cirkofűtéses, teljesen felújított és vadonat új bútorokkal berendezett, 4. emeleti, liftes, balkonos Bocskai utcai lakás (Parabol-TV) azonnal beköltözéssel eladó. Irányár: 155.000 DM. Telefon: () 089-3086257 este 20 óra után.

Eladó Balatonmáriafürdő központjában a víz parttól ca. 50 m-re kétszintes ikernyaraló fűtő 2340 m² telken, 70 nm-es lakóterülettel. Irányár: 63.000 DM. Telefon: 0036/72/3344-166.

Budapecsten, az Andrássy úton, az operánál felújított, csendes, másfélszobás lakás hazalátogatónak kiadó. Tel.: (D) 0049/89/937888.

Jugoszláviában, Vajdaság területén, Temerin központjában 10x10 nm-es alapterülettel, téglából készült épület, üzlethelyiséggel, melléképülettel, telefonos ház eladó. Érdeklődni: (H) 0036/30/9953-292-es telefonszám alatt.

Idős házaspárnál vagy egyedülállóan házvezetői állást vállal 44 éves független, melegsívű magyar hölgy. Tel.: 0036 20915152 vagy 0036/34336269.

Svájcban élő, 30 éves, csinos, házias, zárkózott unokahúgomnak keresek intelligens, független férfit 28-42 éves korig. Jellege: „Csipkerózska 2000” a kiadóba.

Budapecsten élő orvosnő, 168 cm magas, 49 éves keresi korban hozzáilló, katolikus, jellemes, vidám férfi ismeretséget. Jellege: „Tavaszi találkozás”

40 éves férfi vezetési jogosítvánnyal munkát keres Münchenben. Öreg személy gondozását, betegápolást vagy más munkát is vállalna. Vázásokat „Gondozás” jellegére a kiadóba.

6 személyes Herendi étkezőasztal és kávéskészlet eladó! Telefon: (D) 07121-620410.

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK

ANGLIA

London: Rev. Mgr. Tüttő György főlelkész, Dounstan House, 141, Gunnersbury Avenue, GB-London W3 8LE,

Telefon: 0043/81/992 20 54

AUSZTRIA

Bécs: Ft. Hegyi György, Ung.Röm.Kath. Seel-sorgeamt, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, Telefon: 0043/1/526 49 72

Pázmáneum, Veres Árpád rektor. Szentmise: minden Szombat este 18.00, A-1090 Wien, Boltzmann-gasse 14, Telefon: 0043-1-317-36-56,

Burgenland/Alsóőrött: Pfarramt Unterwart, Ft. Dr. Galambos Ireneus OSB, Telefon: 0043/ 33/527 108

Grác: Szentmise minden vasárnap d.e. 10 óra-
kor Griesplatz 30. sz. alatt a Welsche-Kirch-
ben, Schönau Gürtel 41, Ugr. Mihály gondnok,
Telefon: 0043/316/68 35 08;

Linz: Misézóhelyek: Linz, Wels. Érdekl.: Ft. Szabó Ernő, Senefelder Str.6., A-4020 Linz, Telefon: 0043/732/342-568

BENELUX

Brüsszel: Ft.. Gödölle Márton, Mission Catholique Hongroise, rue de l'Arbre Benit 123, B-1050 Bruxelles/XL, Telefon/fax: 0032/2/64 85 336,

Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Amionier Hongroise, Rue des Anglais 33., B-4000 Liege, Telefon: 0032/4/22 33 910

DÁNIA

P. Horváth Kálmán SJ főlelkész, Stenogade 4, DK-1616 Köbenhavn, Telefon: 0045/31/2185 88

ÚJONNAN MEGJELENT MAGYAR DALOK!

Adi Pop: „**VERZŐ HAZÁDBÓL**” címmel, 56-os magyarok számára készült CD, minden idegenben élő magyarnak csodálatos élmény. Meghallgatása során a hallgatásban felelevenedik a forradalom, az azt követő menekülés, az új haza, a honvágy. És az eredmény a mai napig, „Mindegy, hogy mire vitted- és hová haladtál, a végén mégis csak magyar maradtál”. Biztos vagyok benne, hogy ezek a valóságból merített szívek szóló, mély érzelmekkel telített dalok, mint „**A FORRADALMÁR HALÁLA**”, a „**VERZŐ HAZÁBÓL**” vagy „**A JÖVŐ GYERMEKE**” egy jó magyar szeméből kicsalsa még a könnyet is. **20,— DM** borítékban, azonnal küldjük a CD-t.

UNGARÓBLUES MUSIK VERLAG:
Éva Jággi, Friedberg Str. 8,
CH-3380 WANGEN an der AARE

BEATRIX PANZIO H-1021 Budapest, Széher út 3. Tel./Fax: 0036-1-3943-730 és telefon 0036-1-2750-550. Szeretettel várjuk családias panziókban, zöldövezetben, de közel a centrumhoz. Szállodai színvonal – zárt autóparkoló.

SZABÓ VALÉRIA

ügyvéd és hiteles fordító,
tolmács német és magyar nyelven.
Telefon: 07131-68823 Fax: 07131-84023

Szombathelyen, Bük-Sárvár Gyógyfürdők szomszédságában, a balatoni út vonalában – kedvező áron – családi ház különbejáratú részben szállást biztosító e tájra látogatók részére. Telefon: (H) 0036-94-325 933.

Európaiak, tengerentúliak társkövetése: H-1074 Budapest, Csengery u. 23. Telefon/Fax: (0036-1) 341 59 55.

Siófok: víztől 12 km-re 2700 m² területen, 80 m² felújított kemencés, összkomfortos parasztház melléképülettel eladó! A házról 600 m-re van Gyógy- és termálfürdő! Irányár: DM 49.000,-. Telefon: 0036-20-985-7676 és fax: 0036-85-532-259.

Budapecstől új városközpontjában, dunaparti panorámával, eladó egy 3 szobás (94 m²), II. Emeleti lakás, **24 millió Ft.-ért.** Érdeklődni: Tel.: (H) 0036/209/603-843 v. 0036/1/2161-391.

Két budapesti testvér, elhelyezkedne házvezetőnek idős hölgy, úr vagy házaspárhoz, többéves gyakorlat van. Tel: 0036/1/332-3205 este.

42 éves férfi, német tudással, jogosítvánnyal, autóparkolóval (esetleg szociális vagy ápolást is) vállalna. Jellege: „Megbízható”.

UNGARN-IMMOBILIEN! Országsszerte lakások, házak, telkek és üzleti ingatlanok, investíciók, telekkönyvi beírások stb. Díjmentes tájékoztatás: Immobilienservice Weber, telefon/fax: (D) 0345/32 34 879.

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Magyar Katolikus Főlelkész
Landwehrstr. 66 • D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
(Ungarische Delegatur)

Felölös kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkész
Főszerkesztő: dr. Cserháti Ferenc
Felölös szerkesztő Fejős Ottó
A szerkesztőbizottság tagjai:
dr. Frank Miklós, Ramsay Győző,
Szamosi József (olvasós és tördelő szerkesztő) és Vincze András.

Redaktion und Herausgeber:
Ungarische Katholische Delegatur
Landwehrstr. 66 • D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc
Verantw. Redakteur: Ottó Fejős

Abonnement: DM 30,— pro Jahr und nach Übersee mit Luftpost DM 45,—
ELŐFIZETÉS:

Az életünket a helyi magyar lelkesek terjesztik,
ők küldik szét, náluk is kell előfizetni!
Tengerentúlról, vagy ahol nincs magyar
lelkész,

oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 3,00 DM
Előfizetési ár egy évre DM 30,—
vagy ennek megfelelő valuta.
Tengerentúlról légipostával DM 45,—
Lapzárta minden hónap 10-én.
Hirdetéseket csak 10-ig fogadunk el.

Postbank München:
Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80
Katholische Ungarnseelsorge,
Sonderkonto „Életünk”,
Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: Életünk
Druck: AMPER DRUCK GmbH
WERBE-DRUCK Verlag Hammerand GmbH
Haseheide 11, 82256 Fürstentfeldbruck
Tel. (0 81 41) 61 01 20
Fax (0 81 41) 60 01 28

Református istentisztelet Münchenben a hó.
minden 2. és 4. vasárnapján, 11 órakor,
Reisinger Str. 11

● HIRDETŐINK FIGYELMÉBE! ●

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után közlünk!

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN

Hirdetési díjak 1996 január 1-től:

Apró-, házassági-, általános hirdetés	DM
ára soronként (kb. 40 betű)	7,—
Jellege portóval	7,—
Külön kivánságokat esetenként árazunk.	
Üzleti-, nyereséges hirdetések soronként	10,—
nagybetűs (kétsoros) sor	20,—
kétfasóh hirdetés az összeg kétszerese.	
Egymásutáni háromszori hirdetés esetén	10 % kedvezmény
Egymásutáni hatszori hirdetés esetén	20 % kedvezmény
Egy évi hirdetés esetén	25 % kedvezmény.
Hirdetések határideje minden hónap 10-e, befizetve!	

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Kérjük előfizetőinket, hogy a befizetési díj összegét US 45,— értékben a Münchenbe, a szerkesztőség címére küldjék.
Előfizetési díj egy évre 17,— US \$ + 13,— US \$ portó. A lapot továbbra is Münchenből postázuk.

Beilagenhinweis: Zu dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.
A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.

MAGYARORSZÁGI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető Magyarországon az OTP Bank Budapest VIII. ker. Közveti fiók: 11773085-07063558, a. 973080706355 számú kontójára, Fejős Ottó néven. Évi előfizetés haviaként: 2000 Ft.; lelkeseknek öt intenciós testmonium a kiadóhivatal címére.

Kérjük, a befizetésnél NEVÉT feltüntetni szíveskedjék, különben a kontón csak az összeg jelenik meg.